

Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet

Odsjek za klasičnu filologiju

Katedra za latinski jezik i rimsku književnost

Prijedlog preddiplomskog i diplomskog studijskog programa latinskog jezika i književnosti

1. Uvod

Poznavanje latinskog jezika i latinske (tj. rimske i poslije-rimske) kulturne baštine važan je čimbenik modernog hrvatskog identiteta. S aspekta povijesti i tradicije, kulture i civilizacije koje su se koristile latinskim jezikom --- kako Rim, tako i njegovi srednjovjekovni i ranonovovjekovni baštinici --- utjecali su i na prostor i na društvo, do te mjere da je današnja Hrvatska puna tragova ovih utjecaja; sjetimo se samo Dioklecijanove palače, Dubrovnika ili Hrvatskog sabora. S aspekta sadašnjeg obrazovnog sustava, latinski jezik i književnost (i klasična rimska, i hrvatska književnost latinskog jezičnog izraza) neizostavan su dio srednjoškolskog obrazovanja. Napokon, nasljeđe latinskog jezika i književnosti latinskog izraza još uvijek je važan dio opće kulture --- u to se možemo uvjeriti na trivijalnom primjeru kao što su pitanja TV kvizova.

Međutim, ono što možemo nazvati *baštinom* latinskog jezika i književnosti nije u današnjici prisutno jednoznačno, niti samorazumljivo. Pridemo li toj baštini metodama koje su tijekom dvije tisuće godina razvijale filologija i pedagogija (poučavanje latinskoga tijekom dugog razdoblja europske povijesti čini pripremni stupanj obrazovanja), nadogradimo li tu baštinu danas dostupnim znanstvenim spoznajama i uspostavimo li međusobne veze tih spoznaja, napokon --- dopustimo li da se same te *metode* izmijene i usavrše pod utjecajem npr. humanističke informatike i znanosti o književnosti --- vidjet ćemo kako se percepcija latinske baštine mijenja, usložnjava, produbljuje. Isto vrijedi i za samu tu baštinu. Naime, upravo su istraživanja pojedinih članova ovog Odsjeka dovela do fundamentalnih otkrića --- nađena su i znanstvenoj javnosti predstavljena zaboravljena ili čak potpuno nepoznata *latinska* djela klasika *hrvatske* književnosti (npr. Marko Marulić).

Mnogo toga po čemu je danas Hrvatska u Europi i svijetu prepoznatljiva ima izravne veze s Rimom i rimskom književnošću, latinskim jezikom i latinskom književnošću. Takvih obilježja može biti još i više; znanje o njima mora se čuvati, prenositi, širiti i usavršavati. Za to je ključan preduvjet --- valjano poznavanje latinskog jezika i književnosti.

Studijski program latinskog jezika i književnosti koji ovdje predlažemo usporediv je --- premda ne identičan --- sljedećim europskima: najprije, to je latinska komponenta programa *Licenciado de filologia*

classica Facultad de Filosofía y Letras, Universidad de Valladolid, Španjolska (gdje se tijekom pet godina također proučavaju latinski jezik i književnost od antike do novovjekovlja); odabirom predmeta i njihovim oblikovanjem u kolegije u tradiciji je kakvu slijedi i *Studienordnung für den Teilstudiengang Lateinische Philologie*, Institut für Klassische Philologie Johann Wolfgang Goethe Universität, Frankfurt am Main, Njemačka (čiji su "osnovni" i "glavni" studij ekvivalentni preddiplomskom dijelu ovog programa); napokon, ima elemenata BA Latin programa University of Exeter, Velika Britanija, Department of Classics and Ancient History (zbog cikličnih ne-jezičnih "modula" i otvorenosti poslijeantičkim aspektima latinskoga jezika i književnosti).

Klasični jezici, među koje pripada i latinski, proučavaju se širom Europe; istražuju se isti jezik, isti tekstovi, koriste se ista referentna djela (čitanje na engleskom, njemačkom francuskom i talijanskom bitan je preduvjet znanstvenog rada u ovoj struci); podržani ECTS sustavom, pošto jednom steknu čvrstu podlogu --- dobro poznavanje latinskog --- naši će se studenti moći uključiti u studijske programe bilo koje zemlje Europske zajednice i SAD-a; potvrđuju to diplomirani latinisti i filolozi koji doktorski studij nastavljaju, ili su ga već okončali, na Harvardu, Oxfordu, u Liechtensteinu. Želja nam je da vrsnoćom izvedbe utječemo i na obratan smjer pokretljivosti --- da privučemo u Zagreb potencijalne studente latinskog kako iz regije (što se već donekle ostvaruje), tako i iz čitave Europe.

2. Opći dio

2.1. Naziv studija

Diplomski studij latinskog jezika i književnosti

2.2. Nositelj studija i izvodač

Nositelj: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Izvodač: Odsjek za klasičnu filologiju, Katedra za latinski jezik i književnost

2.3. Trajanje studija

Trajanje diplomskog studija: 2 semestra.

Ukupno trajanje do stjecanja naslova magistra (s preddiplomskim studijem): 10 semestara.

Time se otvara mogućnost za doktorski studij.

2.4. Uvjeti upisa

Diplomski studij: završen preddiplomski studij latinskog jezika i književnosti (ili ekvivalentni studij na drugom sveučilištu), prosjek ocjena s preddiplomskog studija.

Kompetencije i zapošljavanje

2.6. Diplomski studij

a) *Kompetencije*: student koji uspješno završi nastavnički smjer usvojit će temelje didaktike i metodike suvremene nastave latinskog; osvijestiti vlastite pedagoške sklonosti i temperament; prepoznati izazov prenošenja studijem stečenih znanja i svladati problem preoblikovanja filoloških spoznaja u školsko gradivo.

Zapošljavanje: prvenstveno u obrazovnim ustanovama (najčešće gimnazijama); potom u znanstvenim i kulturnim institucijama, arhivskim zbirka, specijaliziranim knjižnicama; napokon, u medijima, državnoj upravi, turizmu.

b) *Kompetencije*: student koji uspješno završi istraživački smjer steći će dodatni uvid u latinsku jezičnu i književnu povijest u srednjovjekovlju i novovjekovlju, upoznati se s temeljnim metodama samostalnoga filološkoga istraživanja, osobito kad je riječ o čitanju rukopisa i njihovu kritičkom priređivanju.

Zapošljavanje: prvenstveno u znanstvenim institucijama, arhivskim zbirka, specijaliziranim knjižnicama; potom u medijima, državnoj upravi, turizmu.

Za praćenje diplomskog studija *djelomično* je dovoljan uspješno okončan preddiplomski studij latinskog jezika i književnosti na hrvatskim sveučilištima koja imaju ili će imati ekvivalentan program (trenutačno *Latinski jezik i rimska književnost* Filozofskog fakulteta u Puli Sveučilišta u Rijeci, te *Studij latinskog jezika i rimske književnosti* Sveučilišta u Zadru), uz prosjek ocjena od najmanje 4,0, uz preporuku nastavnika matičnog preddiplomskog studija, te ako su zadovoljili na razgovoru s povjerenstvom Odsjeka za upis na diplomski studij latinskog jezika i književnosti.

2.7. Objedinjavanje preddiplomskog i diplomskog studija

Nastavak preddiplomskog studija grčkog jezika i književnosti na diplomskom studiju logičan je želimo li osigurati korisnu upotrebu sredstava i napora uloženi u obrazovanje, želimo li da student kasnije ostvari najbolje rezultate na tržištu rada, kao i da jednom daje maksimalan doprinos hrvatskoj kulturi i znanosti.

2.8. Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija

Diplomski studij

Magistra/magistar latinskoga jezika i književnosti (istraživački smjer) ili *magistra/magistar latinskoga jezika i književnosti* (nastavnički smjer).

3.1. Popis obveznih kolegija s brojem sati nastave i brojem ECTS bodova

Kolegiji diplomskog studija – nastavničko usmjerenje:

Obvezni kolegiji:

NAZIV KOLEGIJA	ECTS	SATI TJEDNO
Zajednički kolegiji za MNK ¹	7,5 ²	
Metodika nastave klasičnih jezika	15 ³	
Diplomski rad	15 ⁴	

Izborni kolegiji:

NAZIV KOLEGIJA	ECTS	SATI TJEDNO
Hrvatski latinizam u XV. i XVI. st.	6	3
Hrvatski latinizam u XVII. stoljeću	6	3
Hrvatski latinizam u XVIII. i XIX. stoljeću	6	3
Antička epigrafika ⁵	3	2
Osnove klasične arheologije I ⁶	3	2
Rimska klasična arheologija ⁷	3	2
Antički gradovi u Hrvatskoj ⁸	3	2
<i>Kolegij vezan uz antičku književnost</i> ⁹	3	2
<i>Kolegij vezan uz antičku umjetnost</i> ¹⁰	3	2
<i>Kolegij vezan uz antičku filozofiju</i> ¹¹	3	2
<i>Kolegij vezan uz grčku književnost</i> ¹²	3	2
<i>Kolegij vezan uz ranokršćansku književnost</i> ¹³	3	2
<i>Kolegij vezan uz antičku dramu i kazalište</i> ¹⁴	3	2
<i>Kolegij iz opće lingvistike ili indoeuropeistike</i> ¹⁵	3	2

¹ MNK = minimalna nastavnička kompetencija. Pojedini kolegiji određeni su na razini Fakulteta.

² Satnica i bodovi dijele se sa satnicom i bodovima s druge studijske grupe.

³ Obuhvaća teorijsku nastavu i praksu. Ukoliko student studira klasičnu filologiju (latinski i grčki), metodika im je zajednička, pa se za 'oslobođenih' 15 bodova mora upisati 1 izborni metodički kolegij od 5 bodova (iz ponude na Fakultetu), 1 kolegij iz ponude Odsjeka za Klasičnu filologiju (6 bodova) i jedan izborni kolegij iz šire ponude (3 - 4 boda).

Ukoliko student uz latinski studira neki živi strani jezik ili predmet koji nije strani jezik, sluša zasebni metodički blok predmeta i na jednoj i na drugoj studijskoj grupi.

⁴ Ne uračunava se u kvotu bodova na posljednjoj godini studija.

⁵ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁶ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁷ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁸ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁹ Iz ponude Odsjeka za komparativnu književnost.

¹⁰ Iz ponude Odsjeka za povijest umjetnosti.

¹¹ Iz ponude studija filozofije Hrvatskih studija.

¹² Na Odsjeku za klasičnu filologiju.

¹³ Izvodi se na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove ili na Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

¹⁴ Izvodi se na Akademiji dramske umjetnosti.

<i>Modul iz predmeta Rimsko pravo po vlastitom izboru</i> ¹⁶	3	2
Osnove pandektnog prava ¹⁷	3	2
Retorika i pravna argumentacija-povijesni aspekt ¹⁸	3	2

Kolegiji diplomskog studija – istraživačko usmjerenje:

Obvezni kolegiji:

NAZIV KOLEGIJA	ECTS	SATI TJEDNO
Diplomski rad ¹⁹	15	20

Izborni kolegiji:

NAZIV KOLEGIJA	ECTS	SATI TJEDNO
Hrvatski srednjovjekovni latinitet	6	3
Hrvatski latinizam u XV. i XVI. st.	6	3
Hrvatski latinizam u XVII. stoljeću	6	3
Hrvatski latinizam u XVIII. i XIX. stoljeću	6	3
Prevođenje s hrvatskog na latinski	4	3
Antička epigrafika ²⁰	3	2
Osnove klasične arheologije I ²¹	3	2
Rimska klasična arheologija ²²	3	2
Antički gradovi u Hrvatskoj ²³	3	2
<i>Kolegij vezan uz antičku književnost</i> ²⁴	3	2
<i>Kolegij vezan uz antičku umjetnost</i> ²⁵	3	2
<i>Kolegij vezan uz antičku filozofiju</i> ²⁶	3	2

¹⁵ Izvodi se na Odsjeku za lingvistiku.

¹⁶ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

¹⁷ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

¹⁸ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

¹⁹ Ukoliko student piše diplomski rad na drugoj studijskoj grupi, upisuje 3 izborna kolegija iz ponude studija latinskog jezika (jedan iz grupe Izborni I) i iz ponude ostalih odsjeka na Fakultetu i izvan njega (dva iz grupe Izborni II) do ukupno 15 bodova.

²⁰ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

²¹ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

²² Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

²³ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

²⁴ Iz ponude Odsjeka za komparativnu književnost.

²⁵ Iz ponude Odsjeka za povijest umjetnosti.

²⁶ Iz ponude studija filozofije Hrvatskih studija.

<i>Kolegij vezan uz ranokršćansku književnost²⁷</i>	3	2
<i>Kolegij vezan uz antičku dramu i kazalište²⁸</i>	3	2
<i>Kolegij iz opće lingvistike ili indoeuropeistike²⁹</i>	3	2
<i>Modul iz predmeta Rimsko pravo po vlastitom izboru³⁰</i>	3	2
Osnove pandektnog prava ³¹	3	2
Retorika i pravna argumentacija-povijesni aspekt ³²	3	2
<i>Kolegij iz starije hrvatske književnosti³³</i>	3	2

HODOGRAM

LATINSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

diplomski program

(dvopredmetni studij, 4+1)

A: nastavnički smjer

V. godina – zimski semestar (I semestar diplomskog studija)

Nastavnik	Kod	Kolegij	P	S	V	ECTS	Tjed. opter.
-----------	-----	---------	---	---	---	------	-----------------

Obvezni kolegiji:

		Zajednički kolegiji za MNK ³⁴				15 (=7.5)	
--	--	--	--	--	--	--------------	--

²⁷ Izvodi se na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove ili na Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

²⁸ Izvodi se na Akademiji dramske umjetnosti.

²⁹ Izvodi se na Odsjeku za lingvistiku.

³⁰ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

³¹ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

³² Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

³³ Izvodi se na Odsjeku za kroatistiku.

						35	
Šešelj		Metodika nastave klasičnih jezika				15 (=8) ³⁶	

Izborni kolegiji (1):

		Antička epigrafika ³⁷	2			3	2
		Osnove klasične arheologije I ³⁸	2			3	2
		Rimska klasična arheologija ³⁹	2			3	2
		Antički gradovi u Hrvatskoj ⁴⁰	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku književnost</i> ⁴¹	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku umjetnost</i> ⁴²	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku filozofiju</i> ⁴³	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz grčku književnost</i> ⁴⁴					
		<i>Kolegij vezan uz ranokršćansku književnost</i> ⁴⁵	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku dramu i kazalište</i> ⁴⁶	2			3	2
		<i>Kolegij iz opće lingvistike ili indoeuropeistike</i> ⁴⁷	2			3	2

³⁴ Pojedini kolegiji određeni su na razini Fakulteta.

³⁵ Satnica i bodovi dijele se popola sa satnicom i bodovima s druge studijske grupe.

³⁶ Obuhvaća teorijsku nastavu (5) i praksu (10). Ukoliko student studira klasičnu filologiju (latinski i grčki), metodika im je zajednička, pa se za 'oslobođenih' 7 bodova mora upisati 1 izborni kolegij iz ponude Odsjeka za Klasičnu filologiju (6 bodova) i/ili dva izborna kolegija iz šire ponude (3 - 4 boda).

Ukoliko student uz latinski studira neki živi strani jezik ili predmet koji nije strani jezik, sluša zasebni metodički blok predmeta i na jednoj i na drugoj studijskoj grupi (pri čemu se može dogoditi da zbroj bodova premašuje 15).

³⁷ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

³⁸ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

³⁹ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁴⁰ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁴¹ Iz ponude Odsjeka za komparativnu književnost.

⁴² Iz ponude Odsjeka za povijest umjetnosti.

⁴³ Iz ponude studija filozofije Hrvatskih studija.

⁴⁴ Na Odsjeku za klasičnu filologiju.

⁴⁵ Izvodi se na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove ili na Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

⁴⁶ Izvodi se na Akademiji dramske umjetnosti.

⁴⁷ Izvodi se na Odsjeku za lingvistiku.

		<i>Modul iz predmeta Rimsko pravo po vlastitom izboru</i> ⁴⁸	2			3	2
		Osnove pandektnog prava ⁴⁹	2			3	2
		Retorika i pravna argumentacija-povijesni aspekt ⁵⁰	2			3	2

V. godina – ljetni semestar (II semestar diplomskog studija)

Obvezni kolegiji:

		Zajednički kolegiji za MNK				15 (=7,5)	
		Metodički blok - Metodika nastave klasičnih jezika				15 (=8)	
	L 500	Diplomski rad				15 ⁵¹	

Izborni kolegiji I (1):

Novaković	L 451	Hrvatski latinizam u XV. i XVI. st.	1	2		6	3
Stepanić	L 452	Hrvatski latinizam u XVII. stoljeću	1	2		6	3
Bratičević	L 453	Hrvatski latinizam u XVIII. i XIX. stoljeću	1	2		6	3

Izborni kolegiji II (1):

		Antička epigrafika ⁵²	2			3	2
		Osnove klasične arheologije I ⁵³	2			3	2

⁴⁸ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

⁴⁹ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

⁵⁰ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

⁵¹ Ne uračunava se u kvotu bodova na posljednjoj godini studija.

⁵² Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

		Rimska klasična arheologija ⁵⁴	2			3	2
		Antički gradovi u Hrvatskoj ⁵⁵	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku književnost</i> ⁵⁶	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku umjetnost</i> ⁵⁷	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku filozofiju</i> ⁵⁸	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz grčku književnost</i> ⁵⁹					
		<i>Kolegij vezan uz ranokršćansku književnost</i> ⁶⁰	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku dramu i kazalište</i> ⁶¹	2			3	2
		<i>Kolegij iz opće lingvistike ili indoeuropeistike</i> ⁶²	2			3	2
		<i>Modul iz predmeta Rimsko pravo po vlastitom izboru</i> ⁶³	2			3	2
		Osnove pandektnog prava ⁶⁴	2			3	2
		Retorika i pravna argumentacija-povijesni aspekt ⁶⁵	2			3	2

⁵³ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁵⁴ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁵⁵ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁵⁶ Iz ponude Odsjeka za komparativnu književnost.

⁵⁷ Iz ponude Odsjeka za povijest umjetnosti.

⁵⁸ Iz ponude studija filozofije Hrvatskih studija.

⁵⁹ Na Odsjeku za klasičnu filologiju.

⁶⁰ Izvodi se na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove ili na Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

⁶¹ Izvodi se na Akademiji dramske umjetnosti.

⁶² Izvodi se na Odsjeku za lingvistiku.

⁶³ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

⁶⁴ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

⁶⁵ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

LATINSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

diplomski program

(dvopredmetni studij, 4+1)

B: istraživački smjer⁶⁶

⁶⁶ Student ne može dobiti naslov *magistra latinskog jezika i književnosti, istraživački smjer* ukoliko ne napiše diplomski rad na Diplomskom studiju latinskoga.

V. godina – zimski semestar

Nastavnik	Kod	Kolegij	P	S	V	ECTS	Tjed. opter.
-----------	-----	---------	---	---	---	------	--------------

Obvezni kolegiji:

--	--	--	--	--	--	--	--

Izborni kolegiji I (2):

Perić	L 420	Hrvatski srednjovjekovni latinitet	1	2		6	3
Novaković	L 451	Hrvatski latinizam u XV. i XVI. st.	1	2		6	3
Stepanić	L 452	Hrvatski latinizam u XVII. stoljeću	1	2		6	3
Bratičević	L 453	Hrvatski latinizam u XVIII. i XIX. stoljeću	1	2		6	3

Izborni kolegiji II (1):

Stepanić		Prevođenje s hrvatskog na latinski			3	4	3
----------	--	------------------------------------	--	--	---	---	---

		Antiča epigrafika ⁶⁷	2			3	2
		Osnove klasične arheologije I ⁶⁸	2			3	2
		Rimska klasična arheologija ⁶⁹	2			3	2
		Antički gradovi u Hrvatskoj ⁷⁰	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku književnost</i> ⁷¹	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku umjetnost</i> ⁷²	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku filozofiju</i> ⁷³	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz ranokršćansku književnost</i> ⁷⁴	2			3	2
		<i>Kolegij vezan uz antičku dramu i kazalište</i> ⁷⁵	2			3	2
		<i>Kolegij iz opće lingvistike ili indoeuropeistike</i> ⁷⁶	2			3	2
		<i>Modul iz predmeta Rimsko pravo po vlastitom izboru</i> ⁷⁷	2			3	2
		Osnove pandektnog prava ⁷⁸	2			3	2
		Retorika i pravna argumentacija-povijesni aspekt ⁷⁹	2			3	2
		<i>Kolegij iz starije hrvatske književnosti</i> ⁸⁰					

⁶⁷ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁶⁸ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁶⁹ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁷⁰ Izvodi se na Odsjeku za arheologiju.

⁷¹ Iz ponude Odsjeka za komparativnu književnost.

⁷² Iz ponude Odsjeka za povijest umjetnosti.

⁷³ Iz ponude studija filozofije Hrvatskih studija.

⁷⁴ Izvodi se na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove ili na Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

⁷⁵ Izvodi se na Akademiji dramske umjetnosti.

⁷⁶ Izvodi se na Odsjeku za lingvistiku.

⁷⁷ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

⁷⁸ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

⁷⁹ Izvodi se na Pravnom fakultetu u Sveučilišta u Zagrebu.

⁸⁰ Izvodi se na Odsjeku za kroatistiku.

V. godina – ljetni semestar

Obvezni kolegiji:

	L 501	Diplomski rad ⁸¹				15	20
--	-------	-----------------------------	--	--	--	----	----

⁸¹ Ukoliko student piše diplomski rad na drugoj studijskoj grupi, upisuje 3 izborna kolegija iz ponude studija latinskog jezika (jedan iz grupe Izborni I) i iz ponude ostalih odsjeka na Fakultetu i izvan njega (dva iz grupe Izborni II, iz ponude kao u VII semestru) do ukupno 15 bodova.

3.2. Opis pojedinih kolegija

L 420

Naziv predmeta: Srednjovjekovni latinitet

Naziv kolegija: Srednjovjekovni latinitet

Kod: L 420

ECTS-bodovi: 6

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: obavezan

Oblik nastave: 2 sat predavanja + 2 sata seminara tjedno

Ukupno opterećenje studenata: 8 sati tjedno

Uvjeti: Latinska sintaksa 2

Ispit: 1 pismeni + 1 usmeni

Sadržaj

Pojam i definicija srednjovjekovnog latinskog, problemi njegova određivanja i metode istraživanja, stanje latinskog jezika i obrazovanja u Europi nakon pada carstva do reforme Karla Velikog, dualizam srednjovjekovnog latinskog, formalni aspekti (pravopis, izgovor, morfosintaksa, leksik), analiza odabranih tekstova.

Metode učenja: teorijski opis jezičnih osobitosti srednjovjekovnog latinskog i njihovo opimjerivanje na konkretnim tekstovima; samostalan rad studenata: priprema zadanih tekstova, zajedničko čitanje i zajednički razgovor o njima.

Zadaci: ponavljanje nastavnog sadržaja; tjedna priprema zadanog teksta.

Ocjene:

Jedan pismeni ispit od 45 minuta (60% mogućih bodova): analiza odabranog teksta prijevod tog teksta,

Jedan usmeni ispit od 30 minuta (40 % bodova):

Plan rada:

predavanje: 2 sat tjedno, tjedni 1-14;

rad na tekstovima, 2 sata tjedno, tjedni 1-15;

zadani tekstovi: izbor iz knjige Keith Sidwell *Reading Medieval Latin*, Cambridge 1995.

Literatura

F.A.C. Mantello, *Medieval Latin, An Introduction and Bibliographical Guide*, Washington 1996.
D. Norberg, *Manuel pratique de latin médiéval*, Paris 1968 (s odabranim tekstovima)
Mittellateinische Philologie, Darmstadt 1975.
L.R. Palmer, *The Latin Language*, London 1999.
K. Sidwell, *Reading Medieval Latin*, Cambridge 1995.
K.P. Harrington, *Medieval Latin*, Chicago 1997.

Rječnici:

Lexicon latinitatis mediae aevi Iugoslaviae, Zagreb 1969-78.

E. Forcellini, *Totius latinitatis lexicon*, Padova 1771, reprint Bologna 1965.

C. Du Fresne, seigneur Du Cange, *Glossarium ad scriptores mediae et infimae latinitatis*, Paris 1678, reprint Graz 1954.

P. Sella, *Glossario latino-emiliano*, Roma 1937.

J.F. Niermeyer, *Mediae latinitatis lexicon minus*, 1964-76

P.G.W. Glare, (ur.), *Oxford Latin Dictionary*, Oxford: Clarendon Press, 1982.

C.T.Lewis - C. Short, *A Latin Dictionary*, Oxford: Clarendon Press, ¹1879. (puno pretisaka, uključujući <http://www.perseus.tufts.edu/>)

A. Blaise, *Dictionnaire latin-français des auteurs chrétiens*, Strasbourg 1954. 1962.

Cilj

Analizom odabranih tekstova poučavani će uočiti i biti sposobni protumačiti osobitosti srednjovjekovnog latinskog i prevesti tekstove toga razdoblja.

L 450

Naziv predmeta: Novolatinska književnost

Naziv kolegija: Uvod u novolatinsku književnost

ECTS-bodovi: 6

Kod: L 450

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: obavezan kolegij

Oblik nastave: 1 sat predavanja, 2 sata seminara

Ukupno opterećenje studenata: 10 sati tjedno

Uvjeti: jedan kolegij L 350- L353

Ispit: pismeni (60 minuta) i usmeni (30 minuta)

Sadržaj: Novovjekovna latinska književnost započinje kao pokret za jezičnom obnovom, koji latinštini kasnoga srednjovjekovlja suprotstavlja ideal klasičnoga latiniteta. Zahtjev za poštovanjem klasične jezične norme ubrzo se proširuje i na područje stila i versifikacije, a u žanrovskom repertoaru izrazitu prednost stječu oblici potvrđeni u antici. Periodizacija novolatinske književnosti: (1) Rani humanizam: 1300-1450. (2) Zreli humanizam: 1450-1600. (3) Proturreformacija i prosvjetiteljstvo: 1600-1800. (4) Posljednje razdoblje: 1800-2000. Žanrovska slika pojedinoga razdoblja, odnos prema književnostima na narodnom jeziku. Nacionalne i regionalne specifičnosti. Ekskluzivni latinisti i višejezični autori. Osamostaljivanje novolatinske filologije u drugoj polovici XX. stoljeća.

Literatura:

a) obavezna: izbor od 1200 stihova iz djela Petrarke, Boccaccia, Pontana, Vide, Sannazara, Celtisa, Owena, Everaertsa te 40 stranica proze iz djela Enee Silvija Piccolominića, Poggia Bracciolinića, Erazma, Barclaya (tekstovi podijeljeni na kolegiju) R. Mardešić, *Novolatinska književnost u: Povijest svjetske književnosti 2*, ur. V. Vratović, str. 405-480, Zagreb 1977.;

b) dopunska: J. IJsewijn, *Companion to Neo-Latin Studies. Part I: History and Diffusion of Neo-Latin Literature*, Leuven²1990; .J. IJsewijn, D. Sacré, *Companion to Neo-Latin Studies. Part II: Literary, Linguistic, Philological and Editorial Questions*, Leuven²1998

Cilj: Usvajanje osnovnih biobibliografskih podataka o najistaknutijim novolatinskim autorima; uvid u dinamiku žanrovske inventara 1300-2000; uočavanje regionalnih i nacionalnih specifičnosti; stjecanje temeljnih vještina za samostalno bavljenje novolatinskom književnošću.

L 451

Naziv predmeta: Novolatinska književnost

Naziv kolegija: Hrvatski latinizam u XV. i XVI. stoljeću

ECTS-bodovi: 6

Kod: L 451

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni kolegij

Oblik nastave: 1 sat predavanja, 2 sata seminara

Ukupno opterećenje studenata: 10 sati tjedno

Uvjeti: L 450 (uvod u novolatinsku književnost)

Ispit: pismeni (60 minuta) i usmeni (30 minuta)

Sadržaj: Zahvaljujući blizini Italije, prvi humanistički impulsi počinju se na hrvatskoj obali Jadrana javljati već u ranim desetljećima XV. stoljeća. Zanimanje za starinu očituje se isprva u prepisivanju klasičnih latinskih tekstova i tumačenju antičkih natpisa. Sredinom XV. stoljeća humanistički odgojni i obrazovni ideali dobivaju i jasne žanrovske obrise, pa se zapažena djela počinju javljati u svih pet tradicionalnih područja *studia humanitatis*: pjesništvu (ep, elegija, epigram), retorici (epideiktčko govorništvo, propovijedi, *Antiturcica*), historiografiji (memoarska proza, monografski prikazi, zavičajna i nacionalna povijest), jezikoslovlju (gramatike, rječnici, komentari) i moralnoj filozofiji.

Literatura:

a) obavezna: Izbor 1200 stihova iz djela Jana Panonija, Karla Pucića, Jurja Šižgorića, Marka Marulića, Ilije Crijevića, Ludovika Paskalića, Didaka Pira te 40 stranica proze iz djela Nikole Modruškog, Marka Marulića, Ludovika Crijevića, Antuna Vrančića (tekstovi se dijele na kolegiju); D. Novaković, *Latinsko pjesništvo hrvatskoga humanizma*, u knjizi: M. Tomasović – D. Novaković *Marko Marulić - Hrvatski latinisti*, Zagreb 1994, str. 53-119; D. Novaković, *Hrvatska novolatinska književnost od 15. do 17. stoljeća*, u zborniku: *Introduzione allo studio della lingua, letteratura e cultura croata*, ur. F. Ferluga Petronio, Udine 1999, str. 165-176; dva naslova iz popisa dopunske literature (vidi **b**).

b) dopunska: Jakov Bunć Dubrovčanin, *Otmica Kerbera. Kristov život i djela*. Priredio i preveo B. Glavičić, Zagreb 1978; Ivan Česmički, *Pjesme i epigrami*. Preveo N. Šop, Zagreb 1951; *Govori protiv Turaka*, priredio i preveo V. Gligo, Split 1983; Marko Marulić, *Davidijada*. Preveo i komentirao B. Glavičić. Latinski tekst priredio V. Gortan, Split 1984; Marko Marulić, *Evandelistar*. Preveo, komentirao i latinski tekst priredio B. Glavičić, sv. I-II, Split 1985; Marko Marulić, *Glasgowski stihovi*. Preveo i priredio Darko Novaković, Zagreb 1999. Juraj Šižgorić Šibenčanin, *Elegije i pjesme*. Preveo N. Šop, latinski tekst priredio V. Gortan, Zagreb 1966.

Cilj: Usvajanje osnovnih biobibliografskih podataka o najistaknutijim hrvatskim latinistima XV. i XVI. stoljeća; uvid žanrovski inventar 1450-1600; stjecanje osnovnih znanja i vještina potrebnih za samostalno bavljenje hrvatskom latinističkom književnošću humanističkoga razdoblja.

L 452

Naziv predmeta: Hrvatski latinizam

Naziv kolegija: Hrvatski latinizam u XVII. stoljeću

Kod: L 452

ECTS-bodovi: 6

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni kolegij

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 2 sata seminara tjedno

Ukupno opterećenje studenta tjedno: 10 sati

Uvjeti: položen Uvod u novolatinsku književnost (L 450)

Ispit: 2 pismena i 1 usmeni

Sadržaj: Studenti upoznaju latinske opuse hrvatskih latinista XVII stoljeća (M. de Dominis, I. Đurđević, A. Matijašević Caramaneo, S. Gradić, F. Gundulić, J. Palmotić, P. Ritter Vitezović, K. Vičić i dr.), kao i kontekst u kojem su nastali ti opusi. Daje se pregled osnovnih karakteristika književnosti sedamnaestog stoljeća na narodnim jezicima i promatra sudbina raznih sastavnica književnog djela (tema, žanr, stil) u novolatinskoj književnosti. Studenti se na satu, radeći na tekstovima, upoznaju s bitnim elementima i aspektima književnih djela, koje zatim sami uče prepoznavati i interpretirati.

Literatura:

Obavezna:

Krstić, Kruno, *Latinitet kod južnih Slavena*, Enciklopedija Jugoslavije, Zagreb, 1962., str. 478-494.
Novaković, Darko, »Hrvatska novolatinska književnost od 15. do 17. stoljeća«, u: Ferluga Petronio, Fedora (ur.), *Introduzione allo studio della lingua, letteratura e cultura croata*, Udine: Forum, 1999.
Novaković, Darko, »Hrvatski latinizam u XVII. stoljeću«, u knjizi: *Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost*, sv. III, gl. ur. I. Supičić, ur. I. Golub, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Školska knjiga, Zagreb, 2003. [2004], 551-563.

dodatni materijali (dijele se tijekom nastave)

Preporučena:

Gortan, Veljko; Vratović, Vladimir, *Hrvatski latinisti / Croatici auctores qui latine scripserunt*, sv. I-II, PSHK 2 i 3, Zagreb: Zora: Matica hrvatska, 1969.

Cilj

Studenti će upoznati temeljne autore i tekstove latinizma u XVII. stoljeću, te zakonitosti književnog stvaralaštva svojstvene tom stoljeću. Naučit će samostalno čitati, prevoditi i interpretirati tekstove, bilo tiskane bilo rukopisne, te prepoznavati njihove žanrovske i stilske osobitosti.

L 453

Naziv predmeta: Hrvatski latinizam

Naziv kolegija: Hrvatski latinizam u XVIII. i XIX. stoljeću

ECTS-bodovi: 8

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni kolegij

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 2 sata seminara tjedno

Ukupno opterećenje studenta tjedno: 10 sati

Uvjeti: položen Uvod u novolatinsku književnost

Ispit: 1 pismeni i 1 usmeni

Sadržaj: Daje se pregled književnih vrsta i najvažnijih autora hrvatskoga latinizma u XVIII. i XIX. st. (Boškovića, Kunića, Staya, Zamanje, Rastića, Galjufa, Katančića i dr.), te se autore smješta u kontekst starije hrvatske i novolatinske europske književnosti. Studenti prevode i interpretiraju odabrane tekstove, pri čemu se posebna pozornost pridaje generičkim obilježjima i stvaranju sustavne žanrovske slike navedenog razdoblja.

Literatura:

a) Obavezna:

Krstić, Kruno, *Latinitet kod južnih Slavena*, Enciklopedija Jugoslavije, Zagreb, 1962., str. 478-494.

Knezović, Pavao, *Hrvatski latinisti 18. i 19. stoljeća*, u: Ferluga Petronio, Fedora (ur.),

Introduzione allo studio della lingua, letteratura e cultura croata, Udine: Forum, 1999.

Torbarina, Josip, *Hrvatski latinisti 18. stoljeća u Dubrovniku*, u: Torbarina, Josip, *Kroatističke rasprave*, Zagreb: Matica hrvatska, 1997.

dodatni materijali (dijele se tijekom nastave)

b) Preporučena:

Gortan, Veljko; Vratović, Vladimir, *Hrvatski latinisti / Croatici auctores qui latine scripserunt*, sv. I-II, PSHK 2 i 3, Zagreb: Zora: Matica hrvatska, 1969.

Cilj

Studenti će upoznati temeljne autore i tekstove latinizma u XVIII. stoljeću, te osnovne značajke zastupljenih žanrova; usto će se vježbati u prevođenju s latinskoga i čitanju rukopisa.

L 600

Naziv predmeta: Metodika nastave

Naziv kolegija: Metodika nastave klasičnih jezika

ECTS-bodovi: 30 (teorija i praktična nastava)

Kod: L 600

Jezik: hrvatski

Trajanje: 2 semestra

Status: obvezatan kolegij

Oblik nastave: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi

Uvjeti: upisan diplomski studij latinskog jezika i književnosti

Ispit: ogledni nastavni sat, pismeni (60 minuta, na kraju semestra) i usmeni ispit

Sadržaj:

Teme za kolegij Metodika nastave klasičnih jezika

1. Uvodni dio

- o metodici
- škola, školski sustav (geneza, oblikovanje, rezultati)

2. Glavni sadržaji

- Cilj učenja klasičnih jezika
- Klasični i moderni jezici - pitanje polazišta ili zašto ne vrijede isti pristupi
- Znanja i vještine
- Programiranje 1 (Nastavni plan i program, izvedbeni program)
- Programiranje 2 (Kurikul i Syllabus)
- Artikulacija sata (organizacija nastavnog sata, dijelovi)
- Sadržaji i pouka na satu (vokabular, gramatika, tekst, civilizacijski sadržaji i sl.)
- Metode pouke i metode učenja
- Put do razumijevanja teksta - početna razina (vježba na tekstu)
- Put do razumijevanja teksta - rad na književnim tekstovima (pitanje kanona, pristup tekstu, stil i sl.)
- Udžbenici i ostali izvori znanja
- Evaluacija (ocjenjivanje, kriteriji i sl.)

3. Zaključak

- Cui bono? - učenje jezika kao odgojni i obrazovni problem

Literatura:

ŠKILJAN, Dubravko. *Model antičkog obrazovanja danas*. - L&G, XI/1983, BR. 21, STR. 3-8

CURTIUS, Ernst Robert. *Latinska književnost i Europsko srednjovjekovlje*. - Naprijed, Zagreb 1998.

(poglavlja o kasnoantičkom obrazovanju i dr.)

NOVAKOVIĆ, Darko. *Ciljevi srednjoškolske nastave antičkih književnosti*. - L&G, XI/83, br. 22, str. 3-6

ŠEŠELJ, Zlatko. *Cilj učenja, korist od učenja i potreba za učenjem klasičnih jezika*. - L&G, XV/1987, br. 30, str. 13-16

ŠEŠELJ, Zlatko. *Obrazovni cilj i obrazovni zadaci nastave klasičnih jezika*. - L&G, XII/1984, br. 24, str. 3-8

ŠEŠELJ, Zlatko. *Model pošiljatelja poruke i primatelja poruke u nastavi klasičnih jezika*. - SLIKA ANTIKE U NOVOVJEKOVLJU, Zbornik radova, HDKF&LeG, Zagreb 2000.

SALOPEK, Damir - ŠKILJAN, Dubravko - ŠEŠELJ, Zlatko. *Metodološki priručnik uz Orbis Romanus I*. - Školska knjiga, Zagreb, 1983. i dalje (3 izdanja)

ŠEŠELJ, Zlatko. *Grčka, rimska i latinska književnost kao sistem u srednjoškolskoj nastavi klasičnih jezika*. - L&G, XIX/1991, br. 37, str. 10-16

ŠEŠELJ, Zlatko. *Zašto klasično obrazovanje danas?*- L&G, Nova serija br. 5/2004, str. 9-12

Cilj:

Cilj je kolegija upoznati studente s nastavnim procesom i njegovim sastavnicama, te ih osposobiti u vještinama nužnim za uspješno izvođenje nastave.

DODATAK: ZAJEDNIČKI DIO STUDIJA NASTAVNIČKOG USMJERENJA

Sadržaj

Objasnenje koncepcije nastavničkog usmjerenja	
Struktura zajedničkog dijela studija nastavničkog usmjerenja	
Opisi kolegija	
Psihološki modul	
Pedagoški modul	
Didaktički modul	
Sociološki modul	
Filozofski modul	
Informatički modul	
Hrvatski jezik u nastavničkoj komunikaciji	

OBRAZLOŽENJE KONCEPCIJE NASTAVNIČKOGA USMJERENJA

Prijedlog programa nastavnčkoga usmjerenja koncipiran je tijekom mnogobrojnih radnih sastanaka *Odbora za nastavu* Filozofskoga fakulteta. *Odbor za nastavu* konzultirao je cijeli niz programa na stranim sveučilištima i nastojao doći do optimalnog omjera potrebnih kolegija koji bi našim studentima diplomskih nastavnčkih studija omogućili mobilnost, tj. djelomično studiranje i zapošljavanje u drugim zemljama, te im osigurali usporedivost diploma s diplomama stečenima na drugim europskim sveučilištima.

U ovom prijedlogu programa polazi se od činjenice da u području obrazovanja budućih nastavnika na razini Europe već postoje jasne naznake standardizacije u koncepciji te u opsegu i sadržaju obrazovanja. Ponuđeni program temelji se na uvidu u komparativne podatke o europskim modelima obrazovanja budućih nastavnika koji su javno dostupni putem obrazovne informacijske mreže Europske komisije i zemalja članica Europske unije *Eurydice*, na izvješćima projektnih grupa o efikasnosti različitih modela obrazovanja budućih nastavnika i o strukturi temeljne nastavničke kompetencije (npr. projekti *OECD*-a iz 1990, 1994. i 1999, projekt Europske komisije *SIGMA*) i u skladu je s trendovima opisanima u relevantnim dokumentima (npr. *Green Paper on Education and Training in Europe*, *White Paper on Education and Training*).

Navedeni, u Europi prihvaćeni principi, mogu se rezimirati na sljedeći način:

- tijekom sveučilišnog obrazovanja budućemu nastavniku osigurava se stjecanje temeljne nastavničke kompetencije
- tijekom sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog obrazovanja, koje najčešće traje ukupno pet godina, na predmete kojima se omogućuje stjecanje temeljne nastavničke kompetencije odvaja se najmanje 20% ukupnog opsega studija (60 ECTS bodova), a europski je prosjek 25%
- stjecanje temeljne nastavničke kompetencije podrazumijeva stjecanje znanja, vještina i kompetencija u trima glavnim područjima: općem obrazovno-odgojnom području, metodičkom području i nastavnoj praksi. Omjer zastupljenosti navedenih triju područja uglavnom je ravnomjerno raspoređen.

Radi orijentacije prilažemo u tablici pregled opsega i raspodjele ECTS bodova u nekoliko europskih zemalja:

Zemlja	Ukupni ECTS	Opći obrazovno-	Metodički dio	Nastavna praksa
--------	-------------	-----------------	---------------	-----------------

		odgojni dio		
Španjolska	67	24	21	22
Finska	70	24	24	22
Švedska	60 (kao zadani minimum)	20	40 (navedeni ukupni bodovi za metodiku i nastavnu praksu)	

(podaci preuzeti s informacijske mreže *Eurydice*).

Uvažavajući specifičnost i tradiciju našega dosadašnjeg sustava obrazovanja budućih nastavnika, u predloženoj koncepciji nastavničkih studija nastojali smo se približiti tim standardima iako ih nismo do kraja slijedili (npr. za nastavnu praksu umjesto jedne trećine, tj. 20 ECTS bodova, odvojili smo samo 10 ECTS bodova, a također smo smatrali da je budućim nastavnicima nužno omogućiti razvijanje njihove govorno-jezične komunikacijske kompetencije te sposobnosti primjene informacijskih tehnologija u nastavi).

U koncepciji se polazi od stava da temeljna nastavnička kompetencija koja se stječe tijekom diplomskog nastavničkog studija predstavlja neophodan temelj za cjeloživotno obrazovanje budućega nastavnika i dobivanje licence za rad u školi.

Neki aspekti programa će se usklađivati s prirodom pojedinih studija i doradivati kroz iskustvo u radu.

Opseg od 60 ECTS bodova, na kojem se temelji ovaj program, zadan je i odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta donešenoj na izvanrednoj sjednici 22. ožujka 2004.: «Na diplomskom studiju za nastavničko usmjerenje izdvaja se 60 bodova za psihološko-pedagoško-didaktičke predmete i za metodiku nastave».

NAPOMENA:

U ovom 'paketu' nalaze se opisi kolegija koji su zajednički za sve nastavničke diplomske studije na Filozofskom fakultetu. Opisi kolegija metodičkoga bloka i prakse sastavni su dio diplomskih nastavničkih studija pojedinih odsjeka.

STRUKTURA ZAJEDNIČKOG DIJELA STUDIJA NASTAVNIČKOG USMJERENJA

Naziv modula	Status	Naziv kolegija	Satnica	ECTS
PSIHOLOŠKI MODUL	Obv.	Psihologija obrazovanja i odgoja	2+0+2	4
	Izb.	Rad s naprednim učenicima	2+0+0	2
		Komunikacijske vještine	2+0+2	
		Okolinski čimbenici razvoja	2+0+0	
		Uvod u psihologiju roditeljstva	2+0+0	
		Uvod u teorije ličnosti	2+0+0	
		Psihologija osoba s posebnim potrebama	1+2+0	
		Evaluacija tretmana	2+1+0	
PEDAGOŠKI MODUL	Obv.	Opća pedagogija	2+1+0	3
	Izb.	Komunikacija u nastavi	1+1+0	2
Pedagogija adolescencije		1+1+0		
Osnove specijalne pedagogije		1+1+0		
Obrazovanje darovitih		1+1+0		
Pedagoško savjetovanje i profesionalna orijentacija		1+1+0		
DIDAKTIČKI MODUL	Obv.	Opća didaktika	2+1+0	3
	Izb.	Interesi u nastavi	1+1+0	2
Alternativne pedagoške ideje i škole		1+1+0		
Temeljna nastavna umijeća		1+1+0		
Pedagoška dijagnostika		1+1+0		
Didaktičke teorije		1+1+0		
SOCIOLOŠKI MODUL	Obv.	Sociologija obrazovanja	1+1+0	3
FILOZOFSKI MODUL	Obv.	Filozofija odgoja	2+0+0	3

INFORMATIČKI MODUL	Obv.	Informacijske tehnologije u obrazovanju	1+0+1	3
	Izb.	Primjena računala u nastavi jezika	1+0+1	2
HRVATSKI JEZIK U NASTAVNIČKOJ KOMUNIKACIJI	Obv.	Hrvatski jezik za nastavnike	1+1+0	2
		Govorništvo za nastavnike	0+1+1	1,5
		Jezična interakcija i jezični varijeteti	1+0+0	1,5
	Izb.	Fonetska korekcija	0+1+1	1,5
		Govorna proizvodnja	0+1+1	
	Njega glasa	0+1+1		
	Ortoepske vježbe	0+1+1		
	Dvojezičnost	1+1+0		

OPISI KOLEGIJA

PSIHOLOŠKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA I ODGOJA

Okvirni sadržaj predmeta

Tjelesni, motorički, perceptivni, kognitivni, govorni, emocionalni i socijalni razvoj tijekom srednjeg i kasnog djetinjstva te adolescencije. Najčešća odstupanja i problemi u razvoju u dječjoj i adolescentnoj dobi.

Odnos teorija učenja i učenja u školskom okruženju. Individualne razlike važne u poučavanju. Učenici s posebnim potrebama. Motivacija za učenje i kako je povećati. Upravljanje razredom i razredna disciplina. Odnos učenja i poučavanja. Procjenjivanje i mjerenje ishoda poučavanja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznavanje s promjenama u ponašanju i sposobnostima koje se događaju u razdoblju djetinjstva i adolescencije, te uzrocima i procesima koji se nalaze u podlozi tih promjena. Studenti će se osposobiti za razumijevanje ponašanja djece i adolescenata te kompetentnu interakciju s njima.

Razumijevanje primjene teorija učenja u školskom radu i odnosa između procesa poučavanja i ishoda učenja. Studenti će razumjeti ulogu motivacijskih, socijalnih procesa i školskog okruženja u procesu učenja i poučavanja te će moći primijeniti prikladne postupke za suradnju s učenicima i roditeljima u rješavanju obrazovnih problema.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Ukupno 60 sati nastave kroz predavanja i vježbe (30 + 30). Znanje se provjerava kolokvijem i pismenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vasta, R., Haith, M. M. & Miller, S.A. (1998. ili kasnija izdanja). Dječja psihologija: suvremena znanost. *Naklada Slap, Jastrebarsko.*

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003.) Psihologija obrazovanja, *Zagreb: IEP.*

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Grgin, T. (2001.) Školsko ocjenjivanje znanja. *Jastrebarsko: Naklada Slap*

Papalia, D.E. & Wendkos-Olds, S. (1989 ili kasnija izdanja). Human development. McGraw-Hill.

Zarevski (ur.) (2003.). Učitelji za učitelje, *Zagreb:IEP*

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno, a konačna ocjena je kombinacija rezultata na kolokviju i završnog ispita.

IZBORNI KOLEGIJI:

RAD S NADARENIM UČENICIMA

Okvirni sadržaj predmeta

Karakteristike darovite djece (kognitivne i socio-emocionalne osobine darovitih). Identifikacija darovitih učenika i uloga učitelja u tom procesu. Posebnosti rada s darovitima unutar školskog sustava. Uloga učitelja u akceleraciji. Obogaćenje programa (sadržaji i metode rada). Rad učitelja na izradi i provedbi programa, suradnja u timu. Rad s roditeljima nadarenih učenika.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će upoznati karakteristike darovite djece, načine identifikacije darovitih i mogućnosti rada s njima u okviru školskog sustava. Moći će planirati svoj rad u praksi. Studenti će biti pripremljeni za timski rad na planiranju i izvedbi programa rada s darovitim učenicima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja u jednom semestru (2+0). Znanje se provjerava pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Čudina-Obradović, M. (1991.). *Nadarenost: razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Školska knjiga, Zagreb.

Koren, I. (1989.). *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Školske novine, Zagreb

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Heller, K.A., Monks, F.J., Sternberg R.J., Subotnik, R.(2000.). *International handbook of giftedness and talent*. Oxford: Elsevier Science Ltd.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pisano.

KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

Okvirni sadržaj predmeta

Komunikacijski proces. Verbalna komunikacija. Neverbalna komunikacija. Priroda interpersonalne komunikacije. Važnost komunikacije za interpersonalne odnose. Prepreke za uspješnu komunikaciju. Vještine uspješne komunikacije s pojedincem. Samootkrivanje. Asertivnost. Aktivno slušanje. Empatičko razumijevanje. Pravila komunikacije. Usklađena konverzacija. Komunikacija u maloj grupi. Vođenje grupne diskusije. Debata. Predstavljanje grupe i iznošenje grupnih zaključaka. Govorenje pred publikom. Korištenje prezentacijskih vještina tijekom izlaganja. Različite svrhe i odgovarajući oblici obraćanja publici. Kritičko slušanje i postavljanje pitanja govorniku.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osvještavanje i razumijevanje osnova uspješne komunikacije i usvajanje tehnika i vještina potrebnih za uspješnu komunikaciju s pojedincima, u grupi i s publikom.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja i svladavanje vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke, te usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pearson, J. C., Spitzberg, B. H. (1990). *Interpersonal communication: concepts, components and contexts*. Dubuque: Wm. C. Brown Publishers.

Egan, G. (1977). *You and me: the skills of communicating and relating to others*. Monterey: Brooks/Cole Publishing Company.

Bolton, R. (1986). *People skills*. New York: Touchstone.

Lucas, S. E. (1998). *The art of public speaking*. New York: McGraw-Hill.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, J. (Ed.) (1999). *Bridges, not walls: a book about interpersonal communication*. McGraw-Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeno.

OKOLINSKI ČIMBENICI RAZVOJA

Okvirni sadržaj predmeta

Ekološki model razvoja. Utjecaj mikrosustava na razvoj: obitelji, vršnjaci, škola. Utjecaj mezosustava na razvoj djeteta: odnos škole i obitelji. Utjecaj egzozustava na razvoj: radno mjesto i zaposlenost roditelja, socijalna mreža, socioekonomski status, zakonodavstvo i socijalna politika, sredstva masovnih komunikacija. Utjecaj makrosustava na razvoj: kulturalni i subkulturalni utjecaji.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s različitim modelima o mehanizmima djelovanja socijalnih ekoloških sustava na razvoj. Po završetku kolegija studenti će razumjeti kako socijalni konteksti, promjene u njima i interakcije između njih i djeteta utječu na razvoj te će moći prepoznati i razlikovati okolnosti i uvjete u različitim kontekstima koji pogoduju kao i one koji narušavaju optimalan djetetov razvoj.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sat predavanja jedno tijekom jednog semestra. Znanje će se provjeravati putem kolokvija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (1998). The ecology of developmental processes. In W. Damon (Series Ed.) & R. M. Lerner (Vol. Ed.), *Handbook of child psychology: Vol. 1. Theoretical models of human development* (5th ed., pp. 993-1028). New York: John Wiley.

Demo, D.H., Ganong, L.H. (1994). Divorce. U knjizi McKenry, P.C. i Price S.J. (Eds.) (1994). *Families and Change* (str. 197-218).

Walsh, F. (Ed.) (1993). *Normal family processes*. New York: The Guilford Presss. (pogl. 1-12)

Ilišin, V., Marinović Bobinac, A., Radin, F. (2001). *Djeca i mediji*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži i IDIZ.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, A.J., Copeland, A. P., Chester, N.L., Malley, J.E., Barenbaum, N.B. (1997). *Separating together: How divorce transforms families*. New York: The Guilford Presss.

Balter, L., Tamis-leMonda (Eds.) (1999). *Child psychology: A handbook of contemporary issues*. New York: Psychology Press. (pogl. 16, 18, 19)

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

UVOD U PSIHOLOGIJU RODITELJSTVA

Okvirni sadržaj predmeta

Determinante roditeljskog ponašanja (karakteristike roditelja, karakteristike djeteta, kontekstualni činitelji). Individualne razlike u roditeljskom ponašanju (dimenzije i stilovi roditeljskog ponašanja). Tranzicija u roditeljsku ulogu i faze roditeljstva (roditeljstvo s djetetom dojenačke, predškolske, rane školske i adolescentne dobi; roditeljstvo i odrasla djeca). Utjecaj roditeljskog ponašanja na dječje ponašanje i razvoj. Roditeljska uloga i osobni razvoj. Odnosi između roditeljske i drugih životnih uloga. Neplodnost i život bez djece. Roditeljstvo u specifičnim okolnostima (maloljetni roditelji, jednoroditeljske i rekonstituirane obitelji, roditelji djece s posebnim potrebama, udomiteljstvo i posvojenje). Edukacija roditelja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznavanje s psihologijom roditeljstva i razumijevanje složenosti i važnosti uloge majke i oca u suvremenim društvenim okolnostima. Poznavanje utjecaja roditeljskog ponašanja na dječji razvoj te utjecaja roditeljstva na razvoj u odrasloj dobi. Kroz sadržaje kolegija studenti će se osposobiti za promoviranje optimalnih roditeljskih ponašanja u budućem profesionalnom radu.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja tjedno tijekom jednog semestra. Po završetku nastave znanje se provjerava pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Martin, C.A. & Colbert, K.K. (1997). *Parenting: A life span perspective*. NY: McGraw-Hill.

Delač Hrupelj, J., Miljković, D. i Lugomer Armano G. (2000). *Lijepo je biti roditelj*. Zagreb: Creativa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Hoghugh, M. & Long, N. (Eds.). (2005). *Handbook of parenting: Theory, research and practice*. SAGE.

Bornstein, M.H. (2002). *Handbook of parenting*. Vol. 1-5. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Brooks, J.B. (2001). *Parenting* (3rd ed). Mountain View, CA: Mayfield Publishing Co.

Muzi, M.J. (2000). *The experience of parenting*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Maccoby, E.E. (2000). *Parenting and its effects on children: On reading and misreading behavior genetics*. Annual Review of Psychology, 51, 1-27.

Golombok, S. (2000). *Parenting: What really counts?* Philadelphia, PA: Routledge.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

UVOD U TEORIJE LIČNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Uloga i važnost teorije u psihologiji ličnosti; Povijesni razvoj teorija ličnosti; Uvjeti koje bi morala zadovoljavati dobra teorija ličnosti; Kriteriji za vrednovanje različitih teorija ličnosti; Strukturalne i procesne teorije ličnosti; Razlikovanje teorija i modela u psihologiji ličnosti; Osnovni teoretski pristupi u psihologiji ličnosti (Osobinski pristup; Psihoanalitički pristup; Kognitivni pristup; Pristup teorija učenja; Humanistički pristup); Detaljan prikaz najvažnijih teorija ličnosti; Moguća aplikacija pojedinih teorija u obrazovnom kontekstu; Usporedba različitih teorija ličnosti i kritički osvrt na njih.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Cilj kolegija je stjecanje znanja o različitim teorijama ličnosti. Omogućiti studentima stjecanje znanja za kritičku evaluaciju različitih teorija. Osim prikazivanja pojedinih teorija ličnosti, posebna pažnja će se posvetiti aplikacijama teorija ličnosti u obrazovnom kontekstu.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja na tjedan tijekom jednog semestra

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

John, O.P., Cervone, D., Pervin, L.A. (2005). *Personality: Theory and Research*, 9th Ed. Wiley

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Fulgosi, A.(1985). Psihologija ličnosti: Teorije i istraživanja. Zagreb: Školska knjiga

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

PSIHOLOGIJA OSOBA S POSEBNIM POTREBAMA

Okvirni sadržaj predmeta

Društveni, obiteljski i individualni činitelji u nastanku razvojnih teškoća. Mentalna retardacija. Tjelesni invalidi. Slijepa djeca. Gluha djeca. Djeca s poremećajima u ponašanju. Djeca oboljela od cerebralne paralize. Psihološka podrška obiteljima čiji član ima posebne potrebe. Stigma i stavovi društva prema osoba s posebnim potrebama. Etička pitanja brige o ljudima s posebnim potrebama.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznat će različite etiološke činitelje u nastanku razvojnih teškoća. Studenti će usvojiti znanja o specifičnim skupinama ljudi s posebnim potrebama. Raspravljat će o stigmatizaciji i stavovima društva prema osoba s posebnim potrebama. Studenti će naučiti specifičnosti ophođenja s ljudima s posebnim potrebama.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara. Seminari će uključivati prikaz poteškoća i način rada s osobama s određenim posebnim potrebama, te rasprave o etičkim pitanjima. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz seminare i na kraju nastave pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Batshaw, M. L. (2002). *Children with Disabilities*. New York: Paul H Brookes Pub Co.

Blackbourn, J. M., Patton, J. R. i Trainor, A. (2003). *Exceptional children in focus*. London: Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ribić, K. (1991.). *Psihofizičke razvojne teškoće*. ITP Forum: Zadar

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

EVALUACIJA TRETMANA

Okvirni sadržaj predmeta

Osnovni pojmovi u evaluaciji tretmana; Vrste psihosocijalnih intervencija i smisao njihove evaluacije; Teorijski, metodološki i praktični aspekti evaluacije programa; Logika evaluacijskih postupaka; Glavne vrste evaluacije programa; Modeli evaluacije; Nacrti evaluacijskih istraživanja; Planiranje evaluacijskih postupaka (definiranje ciljeva, kriterija i standarda za ocjenu djelotvornosti programa, izbor nacrta istraživanja, izvori i načini prikupljanja evaluacijskih podataka, postupci analize podataka); Izvještavanje o rezultatima evaluacije (elementi i struktura izvještaja, prilagodba korisnicima).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osposobiti polaznike da mogu (a) samostalno ili kao član tima sudjelovati u planiranju i kreiranju nacrta evaluacijskog istraživanja, (b) provesti evaluaciju programa unutar pojedinih domena, (c) adekvatno opisati i interpretirati prikupljene podatke te prikazati rezultate u formi pisanog evaluacijskog izvješća.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminarara tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se kontinuirano tijekom semestra - kroz izlaganja seminararskih radova i rasprave tijekom nastave te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kulenović, A. (1996). *Evaluacija psihosocijalnih intervencija*. U: Pregrad, J. (Ur.) *Stres, trauma, oporavak* (269-291). Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Posavac, E. J., & Carey, R. G. (2003). *Program Evaluation - Methods and Case Studies*. (6th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Rossi, P. H., & Freeman, H. F. (2003). *Evaluation*. London: Sage.

Rosekrans, F. (1990). Psihoterapija s gledišta nespecifičnih rezultata i uvjeravanja. *Primijenjena psihologija*, 11, 36-46.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno.

PEDAGOŠKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ⁸²:

OPĆA PEDAGODIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet Opće pedagogije. Diferencijalna pedagogija ili sustav pedagoških disciplina. Odnos pedagogije i drugih znanosti. Temeljni pedagoški pojmovi i kategorije. Temeljni oblici pedagoškog djelovanja. Oblici znanja i spoznaja o odgoju (slike, koncepti, modeli i teorije). Obrazovne institucije i sustavi obrazovanja. Suvremena pedagogija i kurikulum. Profesionalne kompetencije nastavnika. Suvremeni izazovi pedagogiji (primjerice: alternativne i/ili anti pedagogije; interkulturalni odgoj; globalizacija).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s predmetom, subdisciplinama i kategorijalnim aparatom Opće pedagogije te steći elementarna umijeća u ophođenju s pedagoškim teorijama i razviti umijeća glede temeljnih oblika pedagoških djelovanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom po završetku nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Mijatović, A. (ur.) (1999), *Osnove suvremene pedagogije* (Odabrana poglavlja). Zagreb: HPKZ.

König, E./Zedler, P. (2001), *Teorije znanosti o odgoju*. Zagreb:Educa.

Gudjons, H. (1994), *Pedagogija. Temeljna znanja* (Odabrana poglavlja). Zagreb:Educa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Schulz von Thun, F. (2001), *Kako međusobno razgovaramo* 1. Smetenje i razjašnjenja. Zagreb: Erudita

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

⁸² Obvezanti i izborni kolegiji u okviru pedagoškog i didaktičkog modula za studente ALU, MA, PMF i druge nastavničke fakultete uvažavat će posebnosti matičnih struka i razvijati se u dogovoru sa svakim fakultetom posebno.

Način polaganja ispita

Pismeni.

IZBORNI KOLEGIJI⁸³:

KOMUNIKACIJA U NASTAVI

Okvirni sadržaj predmeta

Metakomunikacijska razina: Što je komunikacija?. Verbalna i neverbalna; digitalna i analogna komunikacija. Obilježja nastavne komunikacije. Uloga učitelja kao agensa i modela komunikacijskog ponašanja učenika. Komunikacijska razina: Metode i tehnike uspješne komunikacije: aktivno slušanje, vođenje razgovora, igranje uloga, pedagoška psihodrama, moderirana rasprava. Oblici podučavanja: monološki i dijaloški. «Komunikacijski profili» učitelja i etika komunikacije. Neverbalna komunikacija u nastavi (značenje poruka tijela, pokreta, gesta). Aktualne teme: Interkulturalna komunikacija u nastavi. – Komunikacija na daljinu.- Virtualna komunikacija.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Steći osnovna znanja o nastavnoj komunikaciji i ulozi učitelja kao agensa i modela komunikacijskog ponašanja učenika i osvijestiti odnos komunikacijskog ponašanja učitelja, oblika komunikacije između učenika i razvijanja komunikacijske kompetencije učenika; upoznati i vježbati metode i tehnike uspješne nastavne komunikacije

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Langer, I., Schulz von Thun, F., Tausch, R.(2003): Kako se razumljivo izražavati. Zagreb: Erudita.

Heinz Klippert (1996): Kommunikations-Trening.-Muenchen.

Schulz von Thun, F. (2002): Kako međusobno razgovaramo (1-3), Zagreb:Erudita.

Hans Juergen Apel (2003): Predavanje uvod u akademski oblik poučavanja. Zgareb:Erudita.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Brajša, P. (1994): *Pedagoška komunikologija*. Zagreb: Školske novine.

Bratanić, M.. (1993) *Mikropedagogija - Interakcijsko-komunikacijski aspekt odgoja* (3.izd.). Zagreb:Školska knjiga.

Neill, S. (1994). *Neverbalna komunikacija*. Zagreb:Educa.

Bodovna vrijednost predmeta

⁸³ Izborni predmeti u okviru ovog modula mogu biti u načelu svi kolegiji preddiplomskog/diplomskog studija pedagogije. Za ovu akademsku godinu predlažemo navedene kolegije kao izborne.

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i portfolio.

PEDAGOGIJA ADOLESCENCIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Pojam i razvojne karakteristike. Genetski i vanjski činitelji razvoja u djetinjstvu i mladenaštvu. Razvojne osobine i funkcije: tjelesne, kognitivne, emocionalne i socijalne. Tipologija i diferencijacija u formiranju identiteta: zrenje, razvoj, socijalizacija, odgoj. Odgojno-obrazovno značenje, mogućnosti i načini pedagoške intervencije. Dijete i djetinjstvo; mladi i mladenaštvo: okolinski i životni svijet. Socijalno-ekološki činitelji i odgojni utjecaji u kasnom djetinjstvu i mladenaštvu: obitelj, škola, crkva, slobodno vrijeme, mediji, vršnjačke skupine. Kultura, subkultura, kontrakultura, alternativna kultura i životni stilovi mladih kao polje pedagoškog djelovanja. Razvojne-pedagoške teškoće, smetnje i intervencije. Pedagoška povijest djetinjstva i mladenaštva. Pedagogija djetinjstva i mladenaštva: predmet, sadržaj, istraživanje i polje praktičnog djelovanja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznati razvojne osobine i (ne)tipično ponašanje u kasnom djetinjstvu i mladenaštvu. Shvatiti prirodne oblike reakcija i uzroke osobito karakteristične za pubertetsku i adolescentsku dob te mogućnosti i načine odgojno-socijalnog djelovanja na tijek razvoja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Baacke, D. (1984), Die 6- bis 12 jährigen. Beltz, Weinheim – Basel.

Baacke, D. (1986), Die 13- bis 18 jährigen. Urban – Schwarzenberg, Munchen - Berlin.

Gudjons, H. (1994), Pedagogija – temeljna znanja. Educa, Zagreb.

Key, E. (2000), Stoljeće djeteta. Educa, Zagreb.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Perasović, B. (2001), Urbana plemena. Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.

Sander, U., Vollbrecht, R. (1985), Zwischen Kindheit und Jugend. Juventa, Weinheim – Munchen.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

OSNOVE SPECIJALNE PEDAGOGIJE

Okvirni sadržaj predmeta

- Specijalna pedagogija kao znanstvena disciplina: predmet, područje, sadržaj, zadaci i metode.
- Individualne sličnosti i razlike u razvoju djece i mladeži (intravarijabilitet i intervarijabilitet), vrste odstupanja u razvoju i područja razvojnih teškoća: osnovne osobine djece s teškoćama u razvoju, poremećajima u ponašanju i darovite djece.
- Pedagoški postupci u zadovoljavanju posebnih potreba djece i mladeži s mentalnim, vidnim, slušnim, tjelesnim i kombiniranim razvojnim teškoćama i promjenama u osobnosti uvjetovanih organskim i socijalno-emocionalnim čimbenicima.
- Značaj i oblici integracije/inkluzije djece i mladeži u redovni odgojno-obrazovni sustav.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osposobiti studente, da putem samostalnog i kritičkog proučavanja literature te raspravama na seminarima i terenskoj nastavi ovladaju temeljnim spoznajama u područje specijalne pedagogije, utemeljenja, osnovnih pojmovnih određenja i neposrednog odgojnog djelovanja.

Ostvarivanje sadržaja kolegija treba osigurati cjelovit i sistematiziran uvid u pedagoške postupke s djecom posebnih potreba, kao i njihovoj integraciji/inkluziji.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hrvatić, N. (2004), *Udžbenici za učenike s posebnim potrebama*, u: Halačev, S. (ur.), Udžbenik i virtualno okruženje, Zagreb, Školska knjiga.

Jensen, E. (2004), *Različiti mozgovi, različiti učenici*, Educa, Zagreb.

Kostelnik, M., Onaga, E., Rohde, B., Whiren, A. (2004), *Djeca s posebnim potrebama*, Educa, Zagreb.

Sekulić-Majurec, A. (1988), *Djeca s teškoćama u razvoju u vrtiću i školi*. Školska knjiga, Zagreb.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Cvetković-Lay, J., Sekulić-Majurec, A. (1998), *Darovito je, što ću s njim?*, Alinea, Zagreb.

Mijatović, A. (ur.) (1999), *Osnove suvremene pedagogije* (pog. *Djeca s izuzetnim potrebama*), Zagreb, HPKZ.

Stakes, R., Hornby, G. (1997), *Change in Special Education*, Cassell, London.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i ismeni ispit.

OBRAZOVANJE DAROVITIH

Okvirni sadržaj predmeta

- Proučavanje darovitosti kao društvenog i pedagoškog fenomena. (Povijesni pregled brige za darovite i uloge darovitih pojedinaca u društvu; Pristup darovitosti u suvremenom društvu.
- Suvremena istraživanja darovitosti. Studije blizanaca i dr.
- Otkrivanje i identificiranje darovitosti (Problem kriterija u određivanju darovitosti /intelektualne, specifične i kreativne sposobnosti/. Pojavni oblici darovitosti . Potencijalna i produktivna darovitost.
- Suvremene koncepcije darovitosti i njihove implikacije za pedagošku praksu.
- Poticanje razvoja darovitosti (općenito i po pojedinim područjima)

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznati studente s novim pristupima društva i struke fenomenu darovitosti i osnovnim načinima prepoznavanja i identificiranja darovite djece. Osposobiti ih da u odnosu na vrstu i stupanj darovitost darovitoj djeci prilagođavaju obrazovni program i druge obrazovne aktivnosti, te tako poticajno djeluju na razvoj njihovih potencijala.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Cvetković-Lay, J., Sekulić-Majurec, A.: *Darovito je , što ću s njim?* Alinea, Zagreb 1998.

Čudina-Obradović, M. (1990): *Nadarenost: Razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Zagreb: Školska knjiga.

Koren, I. (1989.): *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Zagreb: Školske novine.

Sekulić-Majurec, A. (2002).: *Što je novo u pedagoškom pristupu darovitoj djeci i učenicima*. U:

Poticanje darovite djece i učenika. Zagreb: HPKZ, str. 46-57

Sekulić-Majurec, A. (2002.): *Novi pogledi na darovitost i rad s darovitim učenicima*. U: Unapređivanje rada s darovitim učenicima u srednjoškolskom odgoju i obrazovanju. Ministarstvo prosvjete i športa, Zavod za unapređivanje školstva, Zagreb 2002. str. 53-64.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Sekulić-Majurec, A. (1997): *Poticanje stvaralačkog mišljenja u školi*. U: Škola i stvaralaštvo – Stvaralaštvo u školi (ur. M. Pavlinović-Pivac) Zagreb, : OŠ Matije Gupca, str. 53-66.

Sekulić-Majurec, A. (2001.): *Kako provoditi postupak preskakanja razreda*. Zrno, 41-42(66-67): 52-55.

Sekulić-Majurec, A. (1995.): *Mogućnost razvijanja produktivne darovitosti potencijalno darovitih srednjoškolaca*. Napredak, 136 (1):15-22

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

PEDAGOŠKO SAVJETOVANJE I PROFESIONALNA ORIJENTACIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Savjetovanje i pedagoške dimenzije savjetodavnog rada

Odnos pedagoškog savjetodavnog rada, pedagoškog vođenja i terapijskih postupaka

Sušтина, specifičnosti i pretpostavke pedagoškog savjetodavnog rada

Mogućnosti i ograničenja pedagoškog savjetodavnog rada

Znanja i vještine potrebne za pedagoško savjetovanje

Faze savjetodavnog rada , pedagoška dijagnoza

Put pronalaženja rješenja problema

Aktivnosti i uloge povezane s pedagoškim savjetovanjem

Individualni pedagoški savjetodavni rad

Grupni pedagoški savjetodavni rad, autoritet i odgovornost

Odnosi u procesu pedagoškog savjetovanja

Direktivni i nedirektivni savjetodavni rad

Metode i tehnike savjetodavnog rada

Specifičnosti pedagoškog savjetovanja s djecom i odraslima

Pedagog i pedagoško savjetovanje

Profesionalna orijentacija – obvezni dio obrazovnog djelovanja škole

Profesionalno informiranje, profesionalno savjetovanje

Profesionalno praćenje

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Poznavanje ključnih pojmova, teorija i teorijskih postavka pedagoškog savjetodavnog rada te razumijevanje i prihvaćanje savjetodavnog rada kao dijela preventivnog rada pedagoga.

Razvoj analitičkih vještina i vještina kritičkog mišljenja; ovladavanje vještinama individualnog i grupnog savjetodavnog rada s učenicima, roditeljima i drugim odraslim osobama u odgojno-obrazovnoj ustanovi; stjecanje vještina informiranja i savjetovanja u profesionalnoj orijentaciji.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Janković, J. (1997) *Savjetovanje - nedirektivni pristup*. Zagreb: Alinea.

Juul, J. (1995) *Razgovori s obiteljima – perspektive i procesi*. Zagreb: Alineja.

Resman, M. (2000) *Savjetodavni rad u vrtiću i školi*. Zagreb: HPKZ.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Geldard, K.; Geldard, D. (1998) *Counselling children*. London: Sage Publication.

Manthei, R. (1997) *Counselling: The skills of finding solutions to problems*. London: Routledge.

Reardon, K.K. (1998) *Interpersonalna komunikacija*. Zagreb: Alinea.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni ispit.

DIDAKTIČKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

OPĆA DIDAKTIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Didaktika i Curriculum. Sustavi znanja i obrazovanje. Odnos Opće didaktike i predmetnih didaktika (metodika). Podjela opće didaktike (teorijska, empirijska i pragmatička). Didaktika kao teorija obrazovanja. Didaktički modeli i/ili teorije. Temeljni didaktički pojmovi (i njihovi odnosi), modeli i operacije. Didaktička rekonstrukcija, redukcija i transformacija. Profesionalne kompetencije nastavnika. Koncepti planiranja, organiziranja i izvođenja nastave. Kriteriji dobre nastave. Nastava kao akt uravnoteženja. Modeli diagnostike i evaluacije u općoj didaktici. Suvremeni trendovi u Općoj didaktici.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s predmetom Opće didaktike i praktičnim pitanjima pripreme, realizacije i (samo)evaluacije nastave koje tematizira didaktika, steći elementarna umijeća u ophođenju s didaktičkim teorijama i/ili modelima i razviti umijeća glede (reflektiranog) planiranja, izvođenja i evaluacije nastave.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Terhart, E. (2001), *Metode poučavanja i učenja*. Zagreb: Educa.

Meyer, H. (2002), *Didaktika razredne kvake*. Zagreb: Educa.

Gudjons, H., Teske, R., Winkel, R., (ur.), *Didaktičke teorije*. Zagreb: Educa: 1994.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Kyriacou, K (1997), *Temeljna nastavna umijeća*, Zagreb: Educa.

Apel, H. J. (2003), *Predavanje. Uvod u akademski oblik poučavanja*. Zagreb: Erudita.

Peterßen, W. H. (2003). *Unterrichtsvorbereitung*. München: Ehrenwirth.

Peterßen, W. H. (2001), *Lehrbuch Allgemeine Didaktik*. München: Ehrenwirth.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i portfolio.

IZBORNI KOLEGIJI:

INTERESI U NASTAVI

Okvirni sadržaj predmeta

Povijesna shvaćanja interesa u pedagogiji i pedagoške teorije interesa (Dewey, Kerschensteiner, Herbart). Minhenska teorija interesa (Krapp i Schiefele) i njen odnos s motivacijskom teorijom samoodređenja (Deci i Ryan). Vrste interesa. Životni interesi. Razvoj spoznajnih interesa tijekom cjeloživotnog obrazovanja. Interesi kao uvjet, cilj i rezultat nastavnog procesa. Interes i disciplina. Odgojna nastava i razvoj interesa. Poticanje i razvoj interesa i motivacije za učenje u nastavi.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s teorijama interesa i empirijskim istraživanjima interesa i steći bitna umijeća u poticanju i razvoju interesa i motivacije za učenje u nastavi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Palekčić, M./ Müller, F. (2005), *Uvjeti i efekti interesa za studij i motivacije za učenje* (motivi za izbor studija i motivacijski regulacijski stilovi) kod hrvatskih i njemačkih studenata, *Pedagoška istraživanja*, 1, 2, 159-195.

Palekčić, M., Radeka, I., Petani, R. & Müller, F. (2004), *Interes za studij*, *Napredak*, 145(4), 389-404.

Deci, E. L. & R. M. Ryan (Eds.) (2002), *Handbook of self-determination research*. Rochester: University of Rochester Press.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Palekčić, M. (1985), *Unutrašnja motivacija i školsko učenje*. Sarajevo: Svjetlost.

Krapp, A. & M. Prenzel (Hrsg.) (1992), *Interesse, Lernen, Leistung* Münster: Aschendorff.

Hoffmann, L./A. Krapp/ K. A. Renniger (1998), *Interest and learning*. Kiel: IPN.

Dresel, Markus: *Motivationsförderung im schulischen Kontext*. Göttingen: Hogrefe 2004

Krapp, A. (1998). *Entwicklung und Förderung von Interessen im Unterricht*. Psychologie der Erziehung und Unterricht, 44. Jg., 185-201.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i portfolio.

ALTERNATIVNE PEDAGOŠKE IDEJE I ŠKOLE

Okvirni sadržaj predmeta

Društvena uvjetovanost, pojava, važnost i pregled alternativnih pedagoških ideja i škola. Pedagoški projekti i posljedice reformne pedagogije. Pedagoško-didaktičke koncepcije, organizacija i praksa važnijih alternativnih škola (Montessori, Waldorf, Freinet, Summerhil, Laborschule, Barbiana, Tvind). Današnje privatne škole kao alternativni pokušaji. Kurikularne osobitosti alternativnih škola. Pedagoški pluralizam suvremenih školskih sustava u obzoru alternativnih ideja. Znanstvena utemeljenost alternativnih pedagoških ideja i škola.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznati različite alternativne pedagoške ideje, pokrete i pravce koji su utjecali na pojavu, ustroj, organizaciju i rad alternativnih škola u svijetu i u nas. Studenti će steći znanja o pedagoškim, didaktičkim i metodičkim rješenjima u alternativnim, privatnim i slobodnim školama (osobito u odnosu prema državnima), i mogućnosti primjene nekih od alternativnih pokušaja u današnjim javnim školama.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Jakopović, S. (1984), *Pokret radne škole u Hrvatskoj*. NIRO Školske novine, Zagreb.

Matijević, M. (2001), *Alternativne škole*. Tipex, Zagreb.

Previšić, V. (1992), *Alternativne škole: teorijska polazišta i praktični dosezi*. U: Prema slobodnoj školi. Institut za pedagoška istraživanja, Zagreb.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Walford, G. (1992), *Privatne škole – iskustva u deset zemalja*. Educa, Zagreb.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit i seminarske radne obaveze..

TEMELJNA NASTAVNA UMIJEĆA

Okvirni sadržaj predmeta

Modeli odnosa teorije i prakse u pedagogiji. Odnos (teorijskog) znanja praktičnih umijeća. Kriteriji dobre nastave. Temeljna nastavna umijeća. Profesionalne kompetencije nastavnika. Zdravlje nastavnika u obzoru salutogeneze. Izvori stresa u radu nastavnika i načini borbe protiv stresa. Pedagoški mediji. Razumljivost izražavanja i razumljivost tekstova. Interes za nastavu i motivacija za učenje i kako ih poticati. Implicitno znanje i djelovanje. Držanje nastavnika i takt u nastavi.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s modelima odnosa teorije i prakse u pedagogiji i didaktici i razviti temeljna nastavna umijeća, odnosno profesionalne kompetencije nastavnika, koje (pored ostalog) uključuju i držanje i takt u pedagoškom ophođenju sa učenicima (i) u nastavi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kyriacou, K. (1997). Temeljna nastavna umijeća. Zagreb: Educa.

Langer, I./Schulz von Thun, F./ Tausch, R. (2003), Kako se razumljivo izražavati. Zagreb: Erudita.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Hilbert, Andreas/Schmitz, Edgar (Hrsg.): Psychosomatische Erkrankungen bei Lehrerinnen und Lehrern. Ursache- Folgen-Lösungen. Stuttgart: Schatauer 2004.

Seibert, Norbert/Serve, Helmut/ J. (Hrsg.) (2003): Prinzipien guten Unterrichts. Kriterien einer zeitgemässigen Unterrichtsgestaltung. PimS. /. Auflage

Neill, S.(1994), Neverbalna komunikacija u razredu. Zagreb: Educa.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i praktični uradak.

PEDAGOŠKA DIJAGNOSTIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Modeli dijagnostike u pedagogiji i didaktici. Modeli pedagoško-psihološke dijagnostike (medicinski, interakcionistički i ekološko-fenomenološki). Funcije pedagoško-psihološke dijagnostike (selektivna, modifikacijska i poticajna). Obilježja pedagoške dijagnostike. Dijagnostička kompetencija nastavnika kao osnova pedagoškog djelovanja u nastavi. Razvoj mladih, pedagoška dijagnostika i process obrazovanja i nastave. Zona narednog razvoja kao dijagnostičko sredstvo. Taksonomije znanja i ocjenjivanje rada učenika. Sumativno i formativno ocjenjivanje. Kriterijski testovi. Evaluacija rada nastavnika. Kriteriji dobre nastave. Vrijednovanje postignuća škola. Internacionalna vrijednovanja znanja učenja i kvaliteta škole i nastave.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s predmetom, obilježjima i modelima pedagoške dijagnostike i steći elementarna dijagnostička umijeća.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kleber, E. W. (1992), Diagnostik in pädagogischen Handlungsfeldern – Einführung in Bewertung, Beurteilung, Diagnose und Evaluation.

Leutner, D. (1998), Pädagogisch-psychologische Diagnostik. In: Rost, D. (Hrsg.) (1998), Handwörterbuch Pädagogische Psychologie. Weinheim: Beltz, 1998, S. 378-386.

Wild, K.-P. & Krapp, A. (2001), Pädagogisch-psychologische Diagnostik. In: Krapp, A. & Weidenmann, B., Pädagogische Psychologie., Weinheim: Beltz, S. 513-566.

Weinert, F. E. (Hrsg.) (2001), Leistungsmessungen in Schulen. Weinheim und Basel: Beltz.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Mužić, V. (2002), Uvod u metodologiju odgoja i obrazovanja, Educa, Zagreb.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i praktičan rad.

DIDAKTIČKE TEORIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Razine refleksije obrazovne prakse na teorijske razine (didaktika, metodike, koncepcije izvedbe nastave).

Temeljni didaktički pojmovi. Didaktičke teorije i modeli nastave. Aktualizacija nastave i potreba teorijskog promišljanja. Didaktika kao teorija odgoja (Erich Weniger, Josef Derbolav; Wolfgang Klafki i Herwig Blankertz; didaktika obrazovnog profila (Hagen Kordes, Andreas Gruschka, Meinert Meyer); Didaktika kao teorija učenja (Paul Heimann, Gunter Otto i Wolfgang Schulz); opća didaktika na psihološkoj osnovici (Hans Aebli); Didaktika obraćanja pozornosti na fenomene (Martin Wagenschein); didaktika kao umijeće poučavanja (Theodor Schulze i Christoph Berg); Teorija obrazovanja u okviru kritičko-konstruktivne odgojne znanosti W. Klafkija; didaktika kao kibernetičko-informacijska teorija Felixa von Cubea, didaktika kao teorija kurikuluma Christine Möller, didaktika kao kritička teorija nastavne komunikacije Reiner Winkela. Refleksije teorijskih modela nastave na nastavnu praksu. Razne orijentacije didaktika kao shvaćanje njenih polazišta.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Stjecanje uvodne orijentacije unutar polazišta i teorijskih okvira na kojima se zasnivaju pojedine didaktičke koncepcije. Razumijevanje elementarnog didaktičkog vokabulara i služenje njime u govoru. Uvoditi studente u raspravu o modelima nastave kao svrsishodnim obrascima učinkovitog učenja i poučavanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bognar, L. i Matijević, M., (2002). *Didaktika*. Školska knjiga, Zagreb,

Gudjons, H., (1994). *Pedagogija – temeljna znanja*. Educa, Zagreb, (Poglavlja: Učenje i Didaktika, str. 171.-204.)

Klafki i dr., (1992.). *Didaktičke teorije*. Educa, Zagreb

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Jelavić, F. (1995). *Didaktičke osnove nastave*. Naklada Slap. Jastrebarsko

Kyriacou, Ch. (1991. i daljnja izdanja). *Temeljna nastavna umijeća*. Educa, Zagreb

Poljak, V. (1991. i daljnja izdanja). *Didaktika*. Školska knjiga, Zagreb
Terhart, E. (2001.). *Metode poučavanja i učenja*. Educa, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

SOCIOLOŠKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

SOCIOLOGIJA OBRAZOVANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Društveni i povijesni kontekst obrazovanja; Sociologija obrazovanja – nastanak i razvoj (teorijska polazišta; funkcionalističko, konfliktno, liberalno, interakcionističko); Obrazovanje i socijalne promjene (društvena reprodukcija, mobilnost, konflikti); Institucionalni sustavi obrazovanja (obitelj i škola); Obrazovanje i kultura (tradicija, religija, mediji); Obrazovanje i razvoj (kulturalni kapital, tržište rada i znanja); Globalizacija i obrazovne perspektive (tehnološke i socijalne promjene, ekološko obrazovanje); Budućnost obrazovanja i uloga nastavnika (ekološka kriza, modernizacija društva i obrazovanja).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznavanjem sa sadržajima kolegija studenti/ce će steći osnovna, opća znanja iz područja studija te dodatna znanja i intelektualne vještine koje će pridonijeti kompetentnosti njihove nastavničke uloge.

Znanja: stjecanje dodatnih znanja o teoretskim polazištima i povezanosti suvremenog društva (kulture) i obrazovanja (škole), što će pripomoći boljem razumijevanju društvenih ciljeva i smisla odgoja i obrazovanja učenik/c/a.

Vještine: osposobljavanje za prepoznavanje utjecaja socijalnog sustava na život u obrazovnom sustavu i primjene strukovnih socioloških znanja u kontekstu odraza društvenih fenomena na one u odgoju i obrazovanju

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Durkheim, E. (1996). Obrazovanje i sociologija. Societas (Zavod za sociologiju), Zagreb.

Haralambos, M. (2002 ili kasnija izdanja). Sociologija – teme i perspektive (pogl. 11. Obrazovanje, str. 737-882). Golden Marketing, Zagreb.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ballantine, J. H. (1993). The Sociology of Education. Prentice-Hall, Inc, New Jersey.

Delors, J. (1998). Učenje: blago u nama. Educa, Zagreb.

Lesourne, J. (2000). Obrazovanje & društvo. Educa, Zagreb.

Pastuović, N. (1999). Edukologija (V pogl.). Znamen, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS boda

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

FILOZOFSKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

FILOZOFIJA ODGOJA

Okvirni sadržaj predmeta

Nastavni program predmeta čine filozofske refleksije o odgoju i obrazovanju, koje razmatraju temeljne aspekte ljudskog nastojanja da, posredstvom učenja, razvije intelektualne i emocionalne dispozicije, rekonstruira iskustva i kulturno obnovi život. U središtu pozornosti su tri aspekta filozofije odgoja; a) analitički aspekt (problematiziranje pojmova odgoja, obrazovanja, učenja i poučavanja, nastavnog autoriteta i nastavnih očekivanja); b) kritički aspekt (kritika ideologija, obrana razboritoga vrijednosnog pluralizma, spoznajni i voljni čimbenici građanskih i državljanskih kompetencija); c) preskriptivni aspekt (radikalno umno preispitivanje života, kultiviranje humaniteta u univerzalnom poštovanju moralnih osoba, narativna imaginacija koja njeguje suosjećanje i odgovornost).

Predmet konceptijski povezuje istaknuta razumijevanja odgoja u okviru zapadne filozofske tradicije (Sokrat, Platon, Aristotel, stoici, Augustin, Toma Akvinski, renesansni filozofi, Descartes, Hobbes, Spinoza, Locke, Hume, Rousseau, Kant, Hegel, Nietzsche, Mill, Dewey) sa suvremenim problemima i izazovima, koje pred filozofiju odgoja postavljaju neizvjesna budućnost, rascjepkanost znanja, planetarna sudbina ljudskog roda, multikulturalnost, potreba odgajanja za razumijevanje i mir, konstitucija čovječanstva kao svjetske zajednice.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osvijestiti i kritički propitati filozofijske pretpostavke odgoja i obrazovanja. To je prijeko potreban uvjet za refleksiju nastavnog djelovanja i raspravu o edukacijskih ciljevima. Studenti se posebno osposobljavaju za kontekstualno i kritičko propitivanje suvremenih curriculumu na temelju njihove utemeljenosti u etičkim vrednotama.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Foucault, M. (1992) *Znanje i moć* (Zagreb: Globus)

Nietzsche, F. (2003) *Schopenhauer kao odgajatelj* (Zagreb: Matica hrvatska).

Morin, E. (2002) *Odgoj za budućnost* (Zagreb: Educa).

Canivez, P. (1999) *Odgojiti građanina?* (Zagreb: Durieux).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Platon, *Protagora*, u: Platon (1975) *Protagora. Sofist* (Zagreb: Naprijed).

Aristotel, (1988) *Nikomahova etika, i Politika*, (Zagreb: Globus i SNL).

Legrand, L. (1995) *Moralna izobrazba danas: Ima li to smisla?* (Zagreb: Educa).

Hufnagel, E. (2002) *Filozofija pedagogike* (Zagreb: Demetra).

Nussbaum, M. (1997) *Cultivating Humanity: A Classical Defence of Reform in Liberal Education* (Cambridge, MA: Harvard University Press).

Gutmann, A. (1994) What's the use of going to school? The problem of education in utilitarianism and rights theories , in: Sen, A., Williams B. (ed.) *Utilitarianism and beyond* (Cambridge: Cambridge University Press).

Vuk-Pavlović, P., (1996) *Filozofija odgoja* (Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada).

Polić, M. (1993) *K filozofiji odgoja*

Polić, M (1997) *Čovjek, odgoj, svijest* (Zagreb: HFD)

Blake, Smeyers, Smith, Standish (2003) *The Blackwell Guide to the Philosophy of Education* (Oxford: Blackwell Publishing)

Bodovna vrijednost predmeta

3

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

INFORMATIČKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE U OBRAZOVANJU

Okvirni sadržaj predmeta

Prednosti i nedostaci primjene računala u nastavi. Tradicionalni model nastave u odnosu na suvremeni model budućnosti – informacijske tehnologije u obrazovanju. Učenje na daljinu - alati za učenje na daljinu. U vježbama: Praktična primjena i način funkcioniranja sustava za učenje na daljinu. Samostalan rad u odabranom sustavu za učenje na daljinu. PowerPoint: metode oblikovanja i izlaganja PowerPoint prezentacije u pripremi nastavnih jedinica (na temu: informacijske tehnologije u obrazovanju).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti trebaju naučiti mogućnosti suvremenih sustava za učenje te načine njihove primjene u nastavi.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Dryden, G., Vos, J. *Revolucija u učenju - kako promijeniti način na koji svijet uči*. Educa, Zagreb, 2001.

Marinković, R. *Inteligentni sustavi za poučavanje*. Hrvatska zajednica tehničke kulture, Zagreb, 2004.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bitter, G. G., Pierson, M. E. *Using Technology in the Classroom*. Allyn&Bacon, 2004.

Gardner, H., *Multiple Intelligences: the Theory in Practice*. Basic Books, New York, 1993.

Lee, I. A Research Guide for Students. www.aresearchguide.com, (15. siječnja 2005.)

Porter, L. *Creating the Virtual Classroom: distance learning with the Internet*. Wiley Computer Publishing, New York, 1997.

PowerPoint in the Classroom is produced by ACT360 Media Ltd. in conjunction with Microsoft Corporation. Copyright ACT360 Media Ltd. 1998. www.actden.com/pp/ (15. siječnja 2005.)

Bodovna vrijednost predmeta

Način polaganja ispita

Izrada seminarskog rada. Oblikovanje i izlaganje PowerPoint prezentacije na osnovu napisanog seminarskog rada.

IZBORNI KOLEGIJ:

PRIMJENA RAČUNALA U NASTAVI JEZIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet "Primjena računala u nastavi jezika" (eng. Computer-Assisted Language Learning – CALL) predstavlja kombinaciju teorijskih postavki, kriterija za evaluaciju edukativnih programa i praktične primjene informatičke tehnologije. Osim teorije vezane uz razvoj i metodologiju primjene računala u nastavi jezika, uz jezične tehnologije, kriterije za procjenu i uz ulogu multimedijских elemenata, studenti će također razviti praktične vještine vezane uz primjenu računala neovisno o jeziku. Kroz praktičan rad prikazat će se mogućnosti primjene različitih izvora informatičke tehnologije (WWW resursi, edukativni programi za učenje jezika, zabavni softver, autorski alati, alati za obradu jezika, elektronski rječnici, strojno prevođenje) te metode integracije u klasičan oblik nastave. Kroz seminarski rad studenti će imati mogućnost prikazati primjenu informatičke tehnologije u nastavi jezika ili prikazati istraživanje vezano uz evaluaciju edukativnog softvera ili će sudjelovati u izradi web stranica vezanih za primjenu računala u nastavi jezika s integriranim kulturološkim elementima.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će steći znanja i vještine te primijeniti odgovarajuće metode u postupcima integracije informatičke tehnologije u nastavu jezika.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Chapelle, Carol. Computer applications for second language acquisition: Foundations for teaching, testing, and research. New York: Cambridge University Press, 2001.

Egbert, J; Hanson-Smith, E. (Eds.) CALL Environments: Research, practice, and critical issues. Alexandria, VA: TESOL, 1999.

Windeatt, S; Hardisty, D; Eastment, D. The Internet: Resource Books for Teachers. Oxford University Press, 2000.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Cameron, K. (Ed.) (1999) CALL: Media, Design & Applications. The Netherlands: Swets & Zeitlinger Publishers.

Chapelle, C. (1998) Multimedia CALL: Lessons to be learned from research on instructed SLA. Language Learning and Technology, 2(1), 22-34. LLT 2(1): 22-34.

European Commission Report (2005) The impact of the use of new technologies and the Internet on the teaching of foreign languages and on the role of teachers of a foreign language. (contribution of Graham Davies).

Kern, R.; Warschauer, M. (1997) Theory and practice of network-based language teaching// M.

Levy, M. Computer-assisted language learning: Context and Conceptualization. New York, New York: Clarendon Press.

Seljan, S; Berger, N; Dovedan, Z. (2004) Computer-Assisted Language Learning (CALL).

Proceedings of the 27th International Convention MIPRO.

Warschauer & R. Kern (Eds.) (2000) Network-based language teaching: Concepts and practice. New York: Cambridge University Press.

Warschauer, M. (1996) [Computer-assisted language learning: An introduction](#). // S. Fotos (Ed.)

Multimedia language teaching. Tokyo, Japan: Logos International.

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Pismeni ispit u obliku seminarskog rada/ praktična primjena/ usmeni

MODUL
HRVATSKI JEZIK U NASTAVNIČKOJ KOMUNIKACIJI

OBAVEZNI KOLEGIJI:

Predmet se sastoji od tri obavezna kolegija. Pojedini od njih nisu obavezni samo studentima filoloških grupa koji navedene sadržaje slušaju u okviru predmeta koji studiraju. Oni umjesto njih biraju izborne kolegije. HRVATSKI JEZIK ZA NASTAVNIKE

Okvirni sadržaj predmeta

Jezik i jezične djelatnosti. Jezične uloge. Komunikacija kao temeljna jezična uloga. Verbalna i neverbalna komunikacija. Odnos jezika i izvanjezičnoga svijeta. Osnovni jezikoslovni pojmovi i discipline. Funkcionalni i formalni pristup jeziku. Primijenjena lingvistika. Hrvatski jezik u funkciji struke. Jezik i komunikacija u nastavi. Pravogovor. Pravopis. Pregled i služenje hrvatskim jezikoslovnim djelima (gramatike, pravopisi, savjetnici...). Stilovi hrvatskoga standardnoga jezika. Pisane vrste. Nastavnikov govor i čitanje. Predavanje (izlaganje, tumačenje, opisivanje, pripovijedanje, raspravljanje).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Ovladavanje općim jezikoslovnim pojmovima nužnim za usvajanje znanja o jeziku i znanja o svijetu. Bolje vladanje hrvatskim jezičnim vještinama.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

(tri jedinice kao obavezni izvori seminarskoga rada): Babić, Z. (1986) Izlagači i slušači u vremenskom procjepu, *Jezik* 3/33, Zagreb, 7-78. Glovacki-Bernardi, Z. i sur. (2003) *Uvod u lingvistiku*, Zagreb, ŠK, 9-53, 191-249. Jelaska, Z. (2004) *Fonološki opisi hrvatskoga jezika*, Zagreb, HSN, str. 5-26. Katičić, R. (1992) *Novi jezikoslovni ogledi*, Zagreb, Školska knjiga, str. 7-75. Neill, S. (1994) *Neverbalna komunikacija*, Zagreb. Pandžić, V. (2001) *Govorno i pismeno izražavanje u srednjoj školi*, Zagreb. Pavličević-Franić, D. i M. Kovačević (ur.) (2003) *Komunikacijska kompetencija u višejezičnoj sredini II*, Zagreb, Naklada Slap i Sveučilište u Zagrebu, str. 1-191. Silić, J. (1996) Polifunkcionalnost hrvatskoga standardnoga jezika, *Kolo*, Zagreb, Matica hrvatska, 244-248. Škiljan, D. (1994) *Pogled u lingvistiku*, Rijeka, Naklada Benja. Škiljan, D. (1979) *Osnove semiologije komunikacije*, Zagreb, Sveučilište u Zagrebu. Žic Fuchs, M. (1990) Kognitivna semantika: konceptualno prototipne teoretske postavke, Zagreb, *SOL* 10/11, 95-106. Žic Fuchs, M. (1991) *Znanje o jeziku i znanje o svijetu*. Zagreb, *SOL* (str. 5-64)

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Pismeni, ocjena rada i izlaganja.

GOVORNIŠTVO ZA NASTAVNIKE (Govornička teorija i govorničke vještine)*Okvirni sadržaj predmeta*

Opis obilježja monoloških i dijaloških govorničkih vrsta (predavanja, referati, prigodni govori, debate, razgovori, grupno govorno rješavanje problema). Govorničke strategije. Priprema govora s isticanjem formiranja i testiranja središnje misli. Organiziranje govora prema klasičnim kanonima. Govornička argumentacija. Govornička elokvencija, što uključuje i repertoar retoričkih figura i modalnih izraza. Vještina pažljivoga i kritičkoga slušanja. Izvedbena izražajnost. Postizanje govorne glatkoće. Umješna uporaba uzgovornih znakova. Uklanjanje pretjeranoga govornoga straha. Vještina govorenja uz pomoć bilježaka, folija i drugih medija koji se koriste u nastavi, tj. odnos pripremljenoga teksta i govorne izvedbe. Usvajanje pravila slušačkoga i govornoga bontona.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osposobiti buduće nastavnike za izrazito govorno zanimanje davanjem sustavnih znanja i uputa za stvaranje vještina radi uspješnijega govornoga djelovanja, međudjelovanja i prenošenja znanja učenicima. Pomoći im da osvijeste izgovorna odstupanja od standarda ili izgovorne mane, te važnost zdravoga i ugodnoga glasa kako bi bili i govorni uzor učenicima. Stoga im se kao izborni kolegij predlaže neki od izbornih kolegija na fonetici koji im mogu pomoći u ovoj govornoj profesiji.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminarara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Aristotel (1989) *Retorika*, Zagreb, NaprijedGračani, Đ. (1968) *Temelji govorničtva*, Nadbiskupski duhovni stol Škarić, I. (2000) *Temeljni suvremenoga govorničtva*, Zagreb, Školska knjigaZadro, I. (ur.) (1999) *Glasoviti govori*, Zagreb, Naklada Zadro

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Beker, M. (1997) *Kratka povijest antičke retorike*, Artrezor, ZagrebKvintilijan M.F. (1985) *Obrazovanje govornika*, Sarajevo, Veselin Masleša

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i praktična izvedba.

JEZIČNA INTERAKCIJA I JEZIČNI VARIJETETI*Okvirni sadržaj predmeta*

Pragmalingvistički sadržaj: komunikacijsko djelovanje jezikom, različiti oblici komunikacijske interakcije, govorni činovi, funkcije teksta i dr., s posebnim obzirom na vidove jezičnoga djelovanja važne za razrednu situaciju. Sociolingvistički sadržaji: jezik kao odraz određene zajednice koja njime govori i kao sociokulturna pojava, s posebnim obzirom na komunikacijsku kompetenciju pojedinca i zajednice, jezične varijetete i njihovu primjerenost različitim komunikacijskim situacijama.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina). Osvješćivanje mogućnosti i dosega djelovanja jezikom i priprema za što svrhovitiju upotrebu jezika u nastavnoj situaciji.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminarara. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davis, S. (1991) *Pragmatics, A Reader*, Oxford
Gobber, G. (ur.), (1990) *La linguistica pragmatica (Atti convegno)*, Milano
Hudson, R.A. (1980) *Sociolinguistics*, Cambridge University Press
Ivanetić, N. (1994) *Govorni činovi*, Zavod za lingvistiku, Zagreb
Jakobson, Roman (1960/1964/), *Linguistics and Poetics* u: T.A. Sebeok (ur.), *Style in Language*, Cambridge, Massachusetts: The M.I.T. Press, 232-239
Romaine, S. (2000) *Language in Society*, Oxford University Press
Trudgill, P. (1989) *Sociolinguistics*, Penguin Books Ltd.
Z. Glovacki-Bernardi (ur.) (2001), *Uvod u lingvistiku*, Školska knjiga, Zagreb
Wunderlich, D. (ur.) (1972), *Linguistische Pragmatik*, Frankfurt/M.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Ispunjenjem seminarskih obaveza..

IZBORNI KOLEGIJI:

GOVORNA PROIZVODNJA

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij *Govorna proizvodnja* usmjeren je na opis govora kao posebnog oblika komunikacijskog procesa te na mehanizme govorne proizvodnje. Opisuje se anatomja i fiziologija govornih organa. Objasnjavaju se upravljačka razina i tri izvršne razine proizvodnje govora (respiracija, fonacija i artikulacija) te njihovi međusobni odnosi. Govor se raslojava na sloj teksta i glasa te dijeli na govorne članke. Posebno se opisuju karakteristike hrvatskog govornog sustava na segmentalnoj (glasnici) i suprasegmentalnoj (prozodija) razini. ***Razvijanje općih i specifičnih kompetencija***

Cilj je pružiti nastavniku obavijesti o mehanizmima govorne proizvodnje, mogućnosti da njihovo djelovanje procjenjuje na vlastitom govoru te da poboljša govor u onim dijelovima koji su nedostatni a isto tako da i u učenikovom govoru otkriva dobre i loše strane govorne proizvodnje te da ga upućuje u načine njihovog poboljšavanja.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminarara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Horga, D., (1996.) Obrada fonetskih obavijesti, HFD Zagreb, 11-104 str. Škarić, I. (1991). Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: Babić, Brozović, Moguš, Pavešić, Škarić, Težak: Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika. HAZU i Globus, Zagreb, & 87-275 , & 683-935.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika (1990). Gramatika hrvatskoga jezika. Zagreb, str. 9-46. Malmberg, B. (1974). Fonetika, Svjetlost, Sarajevo. ili Malmberg, B. (1995). Fonetika, IVOR, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

FONETSKA KOREKCIJA (praktikum iz korekcije izgovora)

Okvirni sadržaj predmeta 1. Teorijski uvod u fonetsku korekciju: Optimale (opće, korektivne), visinske karakteristike glasova, načela fonetske korekcije, o čemu treba voditi brigu prilikom fonetske korekcije, postupci fonetske korekcije, elektroakustička pomagala u fonetskoj korekciji. 2. Praktičan rad: Nakon vrlo kratkog teorijskog dijela prelazi se na praktičan rad – svaki student odabere jedan konkretan izgovorni problem (strani jezici, dijalekti) i ispitanika s kojim radi individualno: najprije pod nadzorom nastavnika, a potom samostalno, s ili bez pomoći elektroakustičkih aparata. Tijekom rada vodi se dnevnik korekcije koji je sastavni dio konačnog rada. Ispitanik se snima prije i poslije korekcije, a poboljšanja se analiziraju u grupi, na kraju semestra. Ocjena se temelji na uspješnosti korekcije, na prezentaciji i na pismenom uratku koji se sastoji od analize greške, dnevnika korekcije, analize postupka korekcije i konačnog rezultata, te materijala koji su u korekciji bili korišteni. ***Razvijanje općih i specifičnih kompetencija***

Osposobiti studente za uočavanje izgovornih grešaka koje treba ispraviti i za samostalan rad na njihovu ispravljanju sa i bez elektroakustičkih aparata.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminarara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Zbirka relevantnih članaka i poglavlja (dostupna u knjižnici Odsjeka za fonetiku) Pisani nastavni materijali koji se dobiju uz svaku nastavnu jedinicu.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

NJEGA GLASA GOVORNIH PROFESIONALACA ***Okvirni sadržaj predmeta*** Dobit će se upute za pravilnu uporabu glasa u javnom nastavničkom govoru, o vokalnoj njezi i vokalnoj tehnici. Teorijsko znanje na seminaru će se praktički primjenjivati u obliku kratkih izlaganja studenata pred skupinom. Postavljat će se glas svakoga studenta (impostacija), usvojit će se *zaštitni glas*, vježbe ugrijavanja, fonetske vježbe za glas i izgovor, akcent metoda u saniranju disfonija. U kraćim predavanjima izlaganjima iz svoga područja studiranja, studenti će trebati praktički uključiti čimbenike respiracije, fonacije, artikulacije i rezonancije zdravoga glasa. ***Razvijanje općih i specifičnih kompetencija*** Svrha je seminara da studenti usvoje teorijsko znanje o njezi glasa, samostalno usvoje vježbe za prevenciju vokalnoga zamora te da praktički nauče javno govoriti optimalno štedeći glas.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Benninger, M., Jacobson, B. H., Johnson, A. F. (1994). *Vocal Arts Medicine - The Care and Prevention of Professional Voice Disorders*. New York, Stuttgart: Thieme Medical Publishers, Georg Thieme Verlag. Berry, C. (1997). *Glumac i glas*. Zagreb: AGM. Škarić, I. (1977). Funkcionalno saniranje disfonija slušanjem. U: Problemi glasa i artikulacije glasova, Savez DDJ i SDS, Beograd, 1977, 197-202. Škarić, I. (ur.). *Govorne poteškoće i njihovo uklanjanje*. Zagreb: Mladost. Poglavlja: Poremećaji glasa, 151-162; Rehabilitacija glasa, 163-176. Škarić, I., Varošaneć - Škarić, G. (1999). Vježbe za glas i izgovor. U *Zbornik Ustvarjalnost v logopediji*, Nova Gorica: Aktiv logopedov Severno primorske regije, Vipava: Center za usposabljanje invalidnih otrok Janka Premrla Vojka, srt. 197-200. ***Popis literature koja se preporučuje kao dopunska*** Gotaas, S., Starr, C. D. (1993). Vocal fatigue among teachers. *Folia phoniatica*, 45, 120-129. Kotby, M. N. (1995). *The Accent method of voice therapy*. San Diego: Singular Publishing Group, Inc. Rantala, L., Paavola, L., Kõrkkö, P., Vilkmann, E. (1998). Working-day effects on the spectral characteristics of teaching voice. *Folia phoniatica et logop.*, 50, 205-211. Rantala, L., Vilkmann, E. (1999). Relationship between subjective voice complaints and acoustic parameters in female teachers' voices. *Journal of voice*, 13, 4, 484-495. Russell, A., oates, J., Greenwood, K. M. (1998). Prevalence of voice problems in teachers. *Journal of voice*, 12, 4, 467-479. Simberg, S., Laine, A., Sala, E.,

Rönnemaa, A.M. (2000). Prevalence of voice disorders among future teachers. *Journal of voice*, 14, 2, 231-235.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

ismeni ispit i usmeno izlaganje.

ORTOEPSKE VJEŽBE ***Okvirni sadržaj predmeta*** Uvježbava se pravilan izgovor segmentalnih sastavnica govora kao što su izgovor suglasnika i samoglasnika te suprasegmentalnih prozodijskih čimbenika govora. Razlučuju se pojmovi standarda, prihvaćenog izgovora (RP), razgovornoga stila, organskoga idioma. Usvaja se sustav bilježenja IPA za izgovor glasnika, fonema i alofona, prozodije i dijakritičkih znakova za hrvatski jezik. Uvježbava se izgovor riječi hrvatskoga podrijetla i posuđenica u fonetskim riječima i u povezanom govoru. Nadalje se ispituje sociofonetski odnos prema različitim naglasnim inačicama istih riječi. Također se određuje izgovorni status svakog studenta. ***Razvijanje***

općih i specifičnih kompetencija

Svrha je vježbi da studenti upoznaju, uvježbaju i usvoje prihvaćeni izgovor hrvatskog jezika .

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava praktičnim radom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brozović, D. (1957/58). O normiranju književnih naglasaka. *Jezik*, 6, 65-72. Landau, E., Lončarić, M., Horga, D., Škarić, I. (1999). Croatian. U *Handbook of the International Phonetic Association*, Cambridge: Cambridge University Press, 66-69. Lončarić, M. i Vukušić, S. (1998). Fonologija. U M. Lončarić (ur.), *Hrvatski jezik*, 75-90, Opole: Uniwersytet Opolski - Instytut Filologii Polskiej. Silić, J. (1997). Razgovorni stil hrvatskoga standardnog jezika. *Kolo*, 4, 483-495. Škarić, I. (1994) Hrvatski jezik danas. *Jezik*, 41, 4, 97-103. Škarić, I. (1999) Sociofonetski pristup standardnom naglašavanju. *Govor*, XV, 2, 117-137. Škarić, I. (2001). Razlikovna prozodija. *Jezik*, 48, 1, 11-19. Škavić, Đ. i Varošaneć - Škarić, G. (1999). Neke osobitosti hrvatskoga naglasnog sustava. *Govor/Speech*, XVI, 1, 25-31. Varošaneć-Škarić, G. (1995). Govorni stilovi u informativnim emisijama. *Govor/Speech*, XII, 1, 71-79. Varošaneć-Škarić, G. (2001). Poželjnost nekih kategorija izografnih naglasnih heterofona. *Govor/Speech*, XVIII, 1, 33-44. Vuletić, D. (1987). *Govorni poremećaji - Izgovor*. Zagreb: Školska knjiga

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Škarić, I. (1977/78). Pleoaje za govor organski i govor standardni. *Jezik*, 2, 33-42. Škarić, I., Babić, Z., Škavić, Đ., Varošanec, G. (1987) Silazni naglasci na nepočetnim slogovima riječi. *Govor/Speech*, 4, 2, 139-151. Škarić, I. (1991) Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: Babić, S. et al. (R. Katičić, ur.) *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb: HAZU, Globus, str. poglavlja Izgovor glasnika, 120-146, Govorni dijelovi 281-289, Intonacijska jedinica 309-315, Govorna riječ 315-327, Slog 327-337, Fonemski sloj 337-359.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Praktični rad.

DVOJEZIČNOST

Okvirni sadržaj predmeta

Određenje dvojezičnosti; povijesni pregled istraživanja dvojezičnosti; odnos i vrste individualne i društvene dvojezičnosti; dinamika dvojezičnoga razvoja (u prirodnome i institucionaliziranome kontekstu); jezična obrada kod dvojezičnih osoba; međujezični utjecaji u dvojezičnom sustavu; komunikacijska kompetencija dvojezičnih osoba; jednojezični i dvojezični modalitet; prebacivanje koda; odumiranje jezika; odnos dvojezičnosti i spoznaje; dvojezičnost i obrazovanje.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Stjecanje uvida u temeljne procese dvojezičnoga razvoja, posebitosti lingvističke i komunikacijske kompetencije dvojezičnih osoba te temeljna pitanja dvojezičnoga obrazovanja.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hamers, J., Blanc, M. (2000). *Bilingualism and Bilingualism*. 2nd edition. Cambridge: CUP. Romaine, S. (1995). *Bilingualism*. 2nd edition. Oxford: Blackwell Publishers.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bialystok, E. (2001). *Bilingualism in Development: Language, Literacy and Cognition*. Cambridge: CUP. Dewaele, J-M., Housen, A., Wei, L. (ur.) (2003). *Bilingualism: Beyond Basic Principles*. Cleeters Clevedon, Buffalo, Toronto, Sydney: Multilingual Matters Ltd. Hakuta, K. (1986). *Mirror of Language: The Debate on Bilingualism*. New York: Basic Books. Nicol, J. L. (ur.) (2001). *One Mind*,

Two Languages: Bilingual Language Processing. Oxford: Blackwell Publishers. Časopis:
Bilingualism: Language and Cognition.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Pismeni ispit.